

Datu valsts inspekcija

2018.gada
Darbības pārskats

Rīga, 2019

Saturs

Priekšvārds	3
1. Pamatinformācija	6
1.1. Inspekcijas juridiskais statuss	6
1.2. Inspekcijas funkcijas	6
1.3. Inspekcijas galvenie darbības mērķi	7
1.4. Pārskata gada galvenie uzdevumi	8
1.4.1. Nacionālo tiesību aktu izstrāde.....	9
1.4.2. Novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību	10
1.4.3. Sadarbība ar nozaru pārstāvjiem un institūcijām Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanā.....	10
1.4.4. Viedokļu sniegšana Latvijas Republikas Satversmes tiesai	11
1.4.5. Uzziņu sniegšana privātpersonām par savām tiesībām	12
1.4.6. Viedokļu un atzinumu sniegšana par tiesību aktu projektiem.....	12
1.4.7. Pasākumi Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību ieviešanai.....	12
1.4.8. Personas datu apstrādes uzraudzība.....	13
1.4.9. Pirmsreģistrācijas pārbaudes noteiktajās riska jomās.....	17
1.4.10. Pārbaudes par sensitīvo personas datu apstrādi, kuras ietvaros tiek apstrādāta informācija par personas veselību.....	19
1.4.11. Pārbaudes par videonovērošanu.....	19
1.4.12. Pārbaudes par tādu personas datu apstrādi, kuras ietvaros notiek datu nodošana ārpus Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts.....	20
1.4.13. Kredītinformācijas biroju darbības uzraudzība	20
1.4.14. Personas datu aizsardzības speciālistu reģistrēšana	20
1.4.15. Starptautiskā sadarbība	22
1.4.16. Konsultē vispirms	26
1.4.17. Eiropas Komisijas līdzfinansēto projektu realizācija	27
2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	28
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	28
2.2. Sniegtie maksas pakalpojumi	30
2.2.1. Personas datu apstrādes reģistrācijas apliecības izsniegšana	31
2.2.2. Personas datu apstrādes reģistrācijas iesnieguma aizpildīšana un izdrukāšana	31
2.2.3. Organizētie semināri fizisko personu datu aizsardzības jomā.....	31
2.2.4. Personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas pārbaudījuma organizēšana ..	31
3. Personāls	33
4. Komunikācija ar sabiedrību	37
4.1. Sabiedrības informēšanas pasākumi.....	37
4.2. Informatīvi izglītojošie pasākumi.....	38
5. 2019. gadā plānotie pasākumi	42

Priekšvārds

Dārgie darbības pārskata lasītāji!

Vēlos Jūs uzrunāt, ne tikai atskatoties uz Latvijas 100. gadskārtas gadu, bet arī gadu, kad personu datu aizsardzības jomai un Datu valsts inspekcijas (turpmāk – Inspekcija) lomai tika veltīta īpaša uzmanība, un personu datu aizsardzībā notika evolūcija, nevis revolūcija ne tikai mūsu brīvā Latvijā, bet arī citās Eiropas Savienības dalībvalstīs un kopumā visā pasaulē, un informēt par paveikto. Šis gads bija simbolisks un pārmaiņām pilns.

Tas ir pirmais šāda veida un satura darbības pārskats, kas atklāj būtiskāko informāciju par Inspekcijas darbības rezultātiem personu datu aizsardzības jomā, un jau astoņpadsmitais publiskais pārskats kopš iestādes dibināšanas dienas 2001. gada 1. janvārī.

Inspekcijas astoņpadsmitajā dzimšanas dienā ir saņemta dāvana, kas lielā mērā pašu spēkiem nopelnīta - pieaugot personu informētībai par tiesībām uz savu personas datu aizsardzību un to apstrādes mērķiem, tiesiskiem pamatiem un apstrādes veidiem un līdzekļiem, ievērojami palielinājusies arī Inspekcijas loma Latvijas ikdienā. Līdz ar iespēju un pilnvaru palielināšanos pieaugusi arī Inspekcijas atbildība gan Latvijas, gan arī starptautisko sadarbības partneru priekšā.

Personu datu aizsardzība nav nekas jauns ne Latvijā, ne citviet pasaulē. Tiesības uz personu datu aizsardzību ir daļa no tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību, tās ir nostiprinātas gan nacionālajā, gan Eiropas Savienības līmenī. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 8. pants noteic, ka ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību. Savukārt Latvijas Republikas Satversmes 96. pants nosaka personas tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību¹.

Eiropas Parlamenta 2011. gada 6. jūlija rezolūcijā² par vispusīgu pieeju personas datu aizsardzībai Eiropas Savienībā ir norādīts, ka tehnoloģiju attīstības dēļ ir nepieciešams pašreizējo datu aizsardzības noteikumu vispusīgs novērtējums, lai nodrošinātu, ka noteikumi joprojām nodrošina augstu aizsardzības līmeni un nevajadzīgi nekavē personas datu apstrādi (turpmāk - apstrāde) ikdienā. Jāuzlabo veidi, kā efektīvi izmantojamas un labāk izprotamas piekļuves, labošanas, dzēšanas vai datu bloķēšanas tiesības. Informācijai par apstrādi jābūt viegli pieejamai un viegli saprotamai, izmantojot skaidru un vienkāršu valodu. Tāpat vispārīgos datu aizsardzības noteikumus jāpiemēro arī uz policijas un tiesu iestāžu sadarbību. 2011. gadā gan Eiropas Padome, gan Eiropas Parlaments vienojās par nepieciešamību pārskatīt spēkā esošo normatīvo regulējumu personas datu aizsardzības jomā.

Eiropas Komisija 2012. gada 25. janvārī ierosināja 1995. gada Eiropas Savienības personas datu aizsardzības noteikumu reformu, lai nostiprinātu tiesības uz privātumu un veicinātu Eiropas digitālo ekonomiku. Eiropas Komisija publicēja priekšlikumu – Vispārīgā datu aizsardzības regula par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz apstrādi un šādu datu brīvu apriti.

Eiropas Komisija priekšlikums precizēja un modernizēja Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā 95/46/EK par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (turpmāk – Direktīva Nr. 95/46/EK) esošos principus, pielāgojot tos digitālajam laikmetam un nodrošinot augstu datu aizsardzības līmeni. Ar šādu vienotu Eiropas Savienības līmeņa tiesību aktu tika novērsta pastāvošā sadrumstalotība datu aizsardzībā, kuru radīja dažādi datu aizsardzības standarti katrā dalībvalstī.

¹ Latvijas Republikas Satversme: pieņemta 1922. gada 15. februārī (spēkā no 07.11.1922). Likumu un noteikumu krājums, 1922, Nr.12; *Latvijas Vēstnesis*, 1993. gada 1. jūlijs, Nr.43.

² Eiropas Parlamenta 2011. gada 6. jūlija rezolūcija par vispusīgu pieeju personas datu aizsardzībai Eiropas Savienību pieejama <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0323+0+DOC+XML+V0/LV>.

Tieši Latvijas prezidentūrai izdevās panākt vienošanos starp dalībvalstīm par kopīgu Eiropas Padomes nostāju datu aizsardzības regulai. Eiropas Parlamenta un Padomes regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (turpmāk - Vispārīgā datu aizsardzības regula) tika pieņemta 2016. gada 27. aprīlī Eiropas Savienības datu aizsardzības reformas ietvaros un tās tieša piemērošana uzsākta 2018. gada 25. maijā.

Līdz ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanu Latvija ir vienā elpā ar Eiropas Datu aizsardzības institūcijām un nodrošina savu neatņemamu posmu šajā kopējā ceļā uz drošu un pārredzamu personu datu apstrādi digitālajā laikmetā.

Jāuzsver, ka personas datu aizsardzība mūsdienu informācijas tehnoloģiju un interneta attīstības laikmetā ir nodrošināma tikai tad, ja katrs no mums kritiskāk izvērtēs savas darbības, kas ietver personas datu apstrādi, kā arī sadarbosies ar pārzini, personu datu aizsardzības speciālistu un personas datu aizsardzības uzraudzības institūciju, lai novērstu personas datu aizsardzības pārkāpumus un to iespējamās sekas. Vienlīdz būtisks aspekts ir pārzinu un apstrādātāju personas datu apstrādes tiesiskie pamatojumi un mērķi, kuriem ir jābūt atbilstošiem datu aizsardzības principiem un jāatbilst normatīvajam regulējumam, kas nozīmē, ka iestādes un organizācijas apstrādā personas datus vienīgi tad, ja datu apstrāde ir vajadzīga un likumsakarīga, lai iestādes un organizācijas varētu izpildīt normatīvajos aktos paredzētos pienākumus.

Vispārīgā datu aizsardzības regula paredz ievērojamu tiesību palielinājumu tieši fiziskām personām attiecībā uz kontroles iegūšanu pār to personas datiem. Vairākas tiesības (piemēram, tiesības tikt aizmirstam, tiesības uz datu pārnesamību, tiesības iebilst personas datu apstrādei u.c.), kuru piemērošanai ir jāpadara fizisku personu ikdienu vienkāršāka, tagad ir precīzi definētas Latvijai saistošā ārējā normatīvā aktā.

2018. gads (turpmāk – pārskata gads) bija vēsturisks un zīmīgs globālajai personas datu aizsardzības kopienai ar jaunu normatīvo aktu - Vispārīgo datu aizsardzības regulu. Jāatzīmē, ka neskatoties uz Inspekcijas aktivitātēm 2016. un 2017. gadā, informējot privāto un publisko sektoru (pārziņus) par nepieciešamību pārskatīt iekšējos normatīvos aktus un procesus attiecībā uz personas datu apstrādi, pārskata gadā milzīgā interese par datu aizsardzību, Inspekcijas "karstais" telefons un liels informācijas pieprasījumu skaits apliecināja, ka "pēdējā brīža sindroms" ir dzīvs, kā rezultātā neproporcionāli tika palielināta Inspekcijas nodarbināto slodze. Palielinātā darba slodze un ģimenēm un bērniem atņemtais laiks, kā arī nekonkurētspējīgais atalgojums daudziem Inspekcijas nodarbinātajiem lika pārvērtēt dzīves vērtības un turpmāko darbu Inspekcijā.

Lai gan Inspekcijai bija jādarbojas pastiprinātā darba režīmā un faktiski dubultā tiesiskā regulējuma ietvaros, jo bija jāpiemēro iepriekšējais tiesiskais regulējums (Fizisko personu datu aizsardzības likums un Direktīva 95/46/EK), bet pēc 2018. gada 25. maija bija jābūt gataviem Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešai piemērošanai un uzraudzībai, tomēr Inspekcijas amatu vietu skaits un finansējums kopš 2016. gada ir palicis nemainīgs.

Vērtējot pārskata gadā paveikto, secinu, ka mūsu Latvija nebūt nav maza, it īpaši ja runā par jomu, kura skar ikvienu. Inspekcija aizsargā **1,95 miljoni Latvijas iedzīvotāju** tiesības, uzraugot vairāk nekā **193 600 Latvijā reģistrētās komercsabiedrības**, vairāk nekā **4 000** ārstniecības iestādes, **13** ministrijas, vairāk nekā **2 800** valsts pārvaldes iestādes, izglītības iestādes, bibliotēkas un pašvaldības un vēl daudzus citus.³

Pārskata gads tika pavadīts Vispārīgās datu aizsardzības regulas zīmē, kā to apliecina ne tikai starptautiskās konferences un semināri, Inspekcijas aktivitātes un darbības rezultāti⁴, daudzās publikācijas plašsaziņas līdzekļos⁵, bet arī sabiedrības informētības līmeņa pieaugums par datu aizsardzības jautājumiem, kā arī Latvijas Pašvaldību savienības apkopotā informācija par 2018. gadā translētajām videokonferencēm, kur visas trīs Inspekcijas videokonferences ir

³ Centrālā statistikas pārvaldes datu bāze. Pieejama: <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika>.

⁴ Skatīt darbības pārskata 2.1. sadaļu.

⁵ Skatīt darbības pārskata 4.1. sadaļu.

iekļautas Latvijas Pašvaldību savienības top 10 skatītāko videokonferenču sarakstā⁶.

Skatoties uz iepriekš minēto, uzdodu sev jautājumu – kā bija iespējams ar tik nelielu Inspekcijas kapacitāti izdarīt pārskatā norādīto darba apjomu? Atbilde ir vienkārša - ļoti mazajā Latvijas uzraudzības iestādē plecu pie pleca ikdienu atbildīgi strādāja godprātīgi, pašaizaudzīgi, prasmīgi, ar neizsīkstošu enerģiju apveltīti cilvēki, kas veidoja profesionālu komandu, lai, neskatoties uz resursu nepietiekamību un darba intensitāti, straujo darba ritmu, pastiprināto sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu uzmanību, nodrošinātu Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas uzsākšanu mūsu dzimtenē un nodrošinātu ikvienas personas tiesību uz savu datu aizsardzību.

Pārskata gadā un iepriekšējos gados ir ļoti daudz izdarīts, lai pilnvērtīgi un kvalitatīvi pildītu Vispārīgā datu aizsardzības regulā noteiktos uzdevumus, bet iesāktie darbi ir jāturpina un Inspekcijas kapacitāte jāstiprina. Tāpat turpmākajos gados Inspekcija ir izvirzījusi vienu no uzdevumiem - nodrošināt visas nepieciešamās tehniskās iespējas un mūsdienu prasībām atbilstošus tehniskos risinājumus, lai būtu vienlīdz spēcīga ar citām datu aizsardzības institūcijām gan Eiropas Savienībā, gan pasaulē, tai skaitā nodrošinātu drošu personu pārkāpumu paziņošanas sistēmas darbību. Neizbēgami būs nepieciešami papildu finanšu un cilvēku resursi, lai nodrošinātu efektīvu personas datu aizsardzības uzraudzību Latvijā.

Līdz ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas konsekventas piemērošanas nepieciešamību pārskata gadā Latvijā ir veiksmīgi iedzīvināts vienas pieturas aģentūras princips. Inspekcija neplāno apstāties pie sasniegtā, un ir izvirzījusi mērķi - attīstīt un stiprināt vienas aģentūras principu.

Esmu pārliecināta, ka pārskata gadā Inspekcijas paveiktais darbs nebija iedomājams bez sertificēto personu datu aizsardzības speciālistu iesaistes un atbalsta sabiedrības informēšanas pasākumu nodrošināšanā, kā lielisks apliecinājums tam bija 2018. gada 25. maijā kopīgi organizētais forums "Digitālā ēra 2018".

Es vēlos pateikties saviem kolēģiem par viņu ieguldījumu Inspekcijas mērķu sasniegšanā un pārskata gadā kopā pavadītajām saspringtajām darba stundām. Tāpat es vēlos izteikt pateicību visai Tieslietu ministrijas komandai, jo īpaši bijušajam tieslietu ministram Dzintaram Rasnačam, Tieslietu ministrijas valsts sekretāram Raivim Kronbergam, valsts sekretāra vietniecei Lailai Medinai, Tieslietu ministrijas padomniecei datu aizsardzības jautājumos Jekaterinai Macukai, Latvijas Sertificēto Personu datu aizsardzības speciālistu asociācijas pārstāvjiem Agnesei Bobovičai, Ivo Krievam, Arnim Pukstam par atbalstu, sadarbību, skaidrojumiem sabiedrībai, kopīgām konferencēm, semināriem un viedokļu apmaiņu ar Inspekciju, kā datu uzraudzības iestādei, saspringtajā, bet interesantajā, izglītojošajā un datu apstrādes un aizsardzības jomā attīstības gadā, par ko ir šis darbības pārskats. Viens no Inspekcijas veiksmīgas darbības stūrakmeņiem ir arī sadarbības partneri gan Eiropā, gan Latvijā. Pateicības vārdi tiek veltīti Eiropas Komisijas pārstāvjiem, Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas locekļiem, Austrijas datu aizsardzības iestādei un citiem kolēģiem, kā arī valsts akciju sabiedrībai "Tiesu namu aģentūra", valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas vēstnesis".

Lai sadarbība un sabiedrības informētība datu aizsardzības jomā mums kalpo kā lielisks un drošs šī uzsāktā ceļa sākums digitālajā laikmetā!

Ar cieņu
 Datu valsts inspekcijas direktore
 Daiga Avdejanova

⁶ Skatīt darbības pārskata 4.2. sadaļu.

1. Pamatinformācija

Darbības pārskats ir sagatavots saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma 13. pantā noteikto, ka Inspekcija reizi gadā līdz 1. martam iesniedz darbības pārskatu Saeimai, Ministru kabinetam, Augstākajai tiesai, Eiropas Komisijai un Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai, kā arī to ievieto savā tīmekļvietnē, kā arī pamatojoties uz Vispārīgās datu aizsardzības regulas 59. pantā⁷ noteikto.

1.1. Inspekcijas juridiskais statuss

Saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – FPDAL) 3. pantu Inspekcija (turpmāk — Inspekcija) ir Ministru kabineta pārraudzībā esoša tiesās pārvaldes iestāde, kas ir datu uzraudzības iestāde Vispārīgās datu aizsardzības regulas izpratnē un pilda Vispārīgajā datu aizsardzības regulā un citos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus datu apstrādes jomā.

Inspekcija savā darbībā ir funkcionāli neatkarīga iestāde. Inspekcijas neatkarības statusu paredz Vispārīgās datu aizsardzības regulas 52. pants. Neatkarīgas uzraudzības iestādes statuss ir būtiska sastāvdaļa fizisku personu datu aizsardzībā un efektīvu funkciju izpildei.

Ministru kabinets institucionālo pārraudzību īsteno ar tieslietu ministra starpniecību. Pārraudzība neattiecas uz Inspekcijai noteikto uzdevumu un tiesību īstenošanu, kā arī Inspekcijas iekšējās organizācijas jautājumiem, tostarp iekšējo normatīvo aktu izdošanu, uzziņas sagatavošanu un lēmumiem, kuri attiecas uz Inspekcijas nodarbinātajiem (piemēram, lēmumiem par nodarbināto pieņemšanu un atbrīvošanu no amata, pārcelšanu un tās saskaņošanu, nosūtīšanu komandējumā, disciplinārlietu ierosināšanu, izskatīšanu un disciplinārsodu piemērošanu).

Inspekcija nodrošina konstitucionālo tiesību politikas īstenošanu tiesību nozares jomā attiecībā uz fizisko personas datu apstrādi.

1.2. Inspekcijas funkcijas

Atbilstoši FPDAL 4. panta pirmajai daļai, Inspekcija pilda Vispārīgās datu aizsardzības regulas 57. pantā noteiktos uzdevumus, kā arī šādus uzdevumus:

1. uzrauga datu apstrādes atbilstību normatīvo aktu prasībām, arī gadījumos, kad pārzinim ar likumu ir aizliegts sniegt datu subjektam informāciju un saņemts attiecīgs iesniegums no datu subjekta;
2. veicina datu aizsardzības efektivitāti;
3. nodrošina datu aizsardzības sertifikācijas procedūru;
4. nodrošina datu aizsardzības speciālistu kvalifikācijas pārbaudi un uztur kvalifikācijas eksāmenu nokārtojušo datu aizsardzības speciālistu sarakstu;
5. atbilstoši savai kompetencei sniedz Saeimai, Ministru kabinetam, pašvaldībām un citām iestādēm ieteikumus attiecībā uz tiesību aktu izdošanu vai grozīšanu, kā arī piedalās normatīvo aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektu izstrādē un sniedz viedokli par citu institūciju sagatavotajiem normatīvo aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektiem;
6. sniedz atzinumus par valsts pārvaldes institūcijās veidojamo datu apstrādes sistēmu atbilstību normatīvo aktu prasībām;
7. sniedz atzinumu nacionālajai akreditācijas institūcijai par sertifikācijas institūcijas atbilstību Vispārīgās datu aizsardzības regulas 43. panta 2. punkta prasībām un saskaņā ar

---

⁷ Vispārīgā datu aizsardzības regulas 59. pants: **Darbības pārskati**. Katra uzraudzības iestāde par savu darbību sagatavo gada pārskatu, kurā var būt iekļauts saraksts ar paziņoto pārkāpumu veidiem un saskaņā ar 58. panta 2. punktu veikto pasākumu veidiem. Minētos pārskatus nosūta valsts parlamentam, valdībai un citām iestādēm, kas izraudzītas dalībvalsts tiesību aktos. Tos dara pieejamus sabiedrībai, Eiropas Komisijai un kolēģijai.

Vispārīgās datu aizsardzības regulas 43. panta 3. punktu noteiktajām Inspekcijas prasībām un kritērijiem;

8. sadarbojas ar ārvalstu datu aizsardzības, informācijas atklātības un pieejamības uzraudzības un komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma uzraudzības institūcijām;

9. nodrošina, ka datu subjekta informācijas pieprasījums par sevi tiek pārsūtīts Eiropas Tiesu sadarbības vienībai (Eiropas Tiesu sadarbības vienībai) un Eiropas Policijas birojam (Eiropolam);

10. pārstāv Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās un pasākumos datu aizsardzības jomā;

11. veic pētījumus, analizē situāciju, sniedz ieteikumus un atzinumus, kā arī informē sabiedrību par aktuāliem jautājumiem savas kompetences jomās;

12. veic citos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

Inspekcija nodrošina fizisko personu datu aizsardzības, informācijas sabiedrības pakalpojumu, elektronisko sakaru, biometrijas datu apstrādes, Šengenas informācijas sistēmas darbības, cilvēka genoma izpēti, informācijas tehnoloģiju drošības, parādu ārpustiesas atgūšanas jomu un kredītinformācijas biroju darbību regulējošajos normatīvajos aktos, Eiropas Savienības tiesību aktos un starptautiskajos līgumos noteiktos uzdevumu izpildi, kā arī pārstāv Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās un pasākumos datu aizsardzības jomā.

Izmantojot savas tiesības personas datu aizsardzības jomā, Inspekcija uzrauga personas datu apstrādes atbilstību Vispārīgajai datu aizsardzības regulai, gan, pamatojoties uz saņemtajiem iesniegumiem, gan arī ierosinot iniciatīvas lietas par sabiedrībā aktuāliem personas datu aizsardzības jautājumiem.

Saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas 58. pantu Inspekcijai piešķirtas šādas pilnvaras:

1. izmeklēšanas pilnvaras;
2. korektīvās pilnvaras;
3. atļauju izsniegšanas un padomdevēja pilnvaras.

Pirms Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešas piemērošanas uzsākšanas Inspekcija noteica personas datu apstrādes riska jomas, izvērtējot ar personas datu apstrādi saistītos riskus, pārkāpumu skaitu noteiktās personas datu apstrādes jomās, kā arī ārvalstu pieredzi un sniegto informāciju par noteiktu jomu būtiskiem riskiem. Pēc 2018. gada 25. maija šo funkciju daļēji aizstāj novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību.

Inspekcija nodrošina arī Šengenas informācijas sistēmas darbības likumā paredzēto personas datu apstrādes uzraudzību un pārstāv Latvijas Republiku Apvienotajā Šengenas informācijas sistēmas uzraudzības institūcijā, Apvienotajā Eiropola uzraudzības institūcijā, Eiropola Apelācijas komitejā un Apvienotajā Muitas informācijas sistēmas uzraudzības institūcijā, Eiropas Datu aizsardzības kolēģijā⁸ (jauna Eiropas Savienības institūcija) un Eiropas Padomes Konvencijas par personas datu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisku apstrādi Konsultatīvajā komitejā, kā arī citos Eiropas Savienības un starptautiskā mēroga personas datu aizsardzības institūciju pasākumos.

1.3. Inspekcijas galvenie darbības mērķi

1. nodrošināt efektīvu fiziskās personas datu aizsardzību un uzraudzību;
2. nodrošināt starptautisko sadarbību personas datu aizsardzības jomā un informācijas apmaiņu ar Eiropas Savienības dalībvalstīm;
3. nodrošināt kredītinformācijas biroju uzraudzību un licencēšanu.

⁸ Atbilstoši Vispārīgās datu aizsardzības regulas 94. panta 2. punktam atsaucies uz Darba grupu personu aizsardzībai attiecībā uz personas datu apstrādi, kas izveidota ar Direktīvas 95/46/EK 29. pantu, uzskata par atsaucēm uz Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju, kas izveidota ar šo Regulu.

1.4. Pārskata gada galvenie uzdevumi

Pārskata gada galvenās prioritātes:

1. dalība Fizisko personu datu apstrādes likumprojekta izstrādē, saskaņošanā, apspriešanas procesā Saeimā, kā arī no FPDAL izrietošo tiesību aktu projektu izstrādē;
2. no Vispārīgās datu aizsardzības regulas tieši izrietošo tiesību aktu izstrāde (kā, piemēram, saraksts ar jomām, kurās ir obligāta novērtējuma par ietekmi uz datu aizsardzību veikšana (atbilstoši Vispārīgās datu aizsardzības regulas 35. panta 4. punktam));
3. sadarbība ar nozaru pārstāvjiem ieteikumu izstrādē Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanai;
4. uzraudzības iestādes personas datu apstrādes nodrošināšana Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām;
5. personas datu apstrādes uzraudzība;
6. pirmsreģistrācijas pārbaūžu veikšana noteiktajās riska jomās⁹:
  - 6.1. informācija par personas veselības apstrāde;
  - 6.2. videonovērošana, saglabājot personas datus;
  - 6.3. personas datu apstrāde, kuras ietvaros notiek personas datu nodošana uz valsti, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, izņemot, ja Eiropas Komisija ir konstatējusi, ka trešā valsts nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK par 25. panta 6.punktu;
  - 6.4. ģenētisko datu apstrāde;
7. kredītinformācijas biroju darbības uzraudzība;
8. personas datu aizsardzības speciālistu reģistrēšana;
9. starptautiskās sadarbības starp Eiropas Savienības uzraudzības iestādēm veicināšana, tai skaitā atbalsta nodrošināšana Šengenas novērtēšanas vizītei datu aizsardzības jomā saskaņā ar Eiropas Komisijas Regulu Nr. 1053/2013¹⁰;
10. "Konsultē vispirms" principa nostiprināšanai Inspekcijas darbībā, ievērojot 2017. gadā 15. jūnijā parakstīto memorandu, ir veicināt "draudzīgas iestādes klientiem" darbības veidu. Lai to panāktu, nodrošināt:
  - 10.1. viegli uztveramas informācijas plūsmas ieviešanu - vienkāršu un saprotamu valodu saziņai ar klientiem par iestādes kompetencē esošajiem jautājumiem;
  - 10.2. iekšējo procesu un kontroles sistēmas pielāgošanu minētā principa piemērošanai;
  - 10.3. minētā principa nostiprināšanu iestādes ikdienas praksē;
11. Eiropas Komisijas līdzfinansētu projektu realizācija;
12. turpināt stiprināt Inspekcijas uzraudzības funkciju kapacitāti, kontroles pasākumu jomā paaugstināt kontroles kvalitātes pasākumus, īstenojot strukturālās reformas, lai nodrošinātu Vispārīgās datu aizsardzības regulas 57. pantā noteikto uzdevumu izpildi.
13. komunikācija ar sabiedrību:
  - 13.1. sabiedrības un potenciālo pārzīņu (uzņēmēji, valsts un pašvaldību iestādes, citas institūcijas) informēšana un izglītošana par reformu datu aizsardzības jomā;

⁹ Līdz 2018. gada 25. maijam.

¹⁰ Eiropas Padomes 2013. gada 7. oktobra Regula Nr. 1053/2013 "ar ko izveido izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu, lai pārbaudītu Šengenas acquis piemērošanu, un ar ko atceļ Izpildu komitejas lēmumu (1998. gada 16. septembris), ar ko izveido Šengenas izvērtēšanas un īstenošanas pastāvīgo komiteju".

- 13.2. turpināt sadarbību ar masu komunikācijas līdzekļiem, sniedzot nepieciešamo informāciju, sabiedrības izpratnes veicināšanai par fizisko personu datu apstrādi un aizsardzību, ņemot vērā spēkā esošo regulējumu līdz 2018. gada 25. maijam un pēc Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanas uzsākšanas;
- 13.3. sadarbībā ar Latvijas Pašvaldību savienību organizēt videokonferenču ciklu, lai veicinātu pašvaldību iestāžu darbinieku par aktuālajiem jautājumiem personas datu aizsardzībā un, sadarbojoties ar citām valsts iestādēm, turpināt veicināt publiskā sektora izpratni par personas datu apstrādi un aizsardzību;
- 13.4. informēt sabiedrību par Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanu, organizējot informatīvos seminārus, publiski pieejamus pasākumus, kā arī piedalīties sarunu festivālā "LAMPA";
- 13.5. starptautiskas konferences 2018. gada 25. maijā organizēšana, atzīmējot Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanas uzsākšanu.

Pārskatā sniegts ieskats par paveikto attiecībā uz pārskata gada izvirzītajām prioritātēm.

1.4.1. Nacionālo tiesību aktu izstrāde

Inspekcija sadarbībā ar Tieslietu ministriju, lai nodrošinātu Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību ieviešanu nacionālajā līmenī, izstrādāja un ņēma dalību likumprojekta "Fizisko personu datu apstrādes likums"- apspriešanā un precizēšanā Saeimā, kas stājas spēkā 2018. gada 5. jūlijā.

Ar FPDAL stāšanos spēkā zaudēja spēku Fizisko personu datu aizsardzības likums (turpmāk – Datu likums). Tomēr saskaņā ar FPDAL pārejas noteikumu 2. punktu līdz brīdim, kad stājas spēkā likums, ar kuru Latvijā tiek ieviestas direktīvas¹¹ prasības, ir piemērojams atsevišķas Datu likuma normas¹².

Inspekcija izstrādāja Ministru kabineta noteikumu projektu "Datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas un datu aizsardzības speciālistu saraksta uzturēšanas noteikumi", kas tika nodots sabiedriskajai apspriešanai 2018. gada decembrī. Inspekcija izveidoja darba grupu, kuras uzdevums ir izstrādāt FPDAL 22. pantā minētos Ministru kabineta noteikumus par prasībām rīcības kodeksa pārraudzības institūcijas licences saņemšanai, kā arī licences izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību un gadījumus.

Inspekcija piedalījās likumprojekta, ar kuru Latvijā tiek ieviestas Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa direktīvas (ES) 2016/680 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Eiropas Padomes pamatlēmumu 2008/977/TI, izstrādes un saskaņošanas procesā.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa direktīva (ES) 2016/680 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes pamatlēmumu 2008/977/TI

¹² Datu likuma 2. pants, 3. panta pirmā un ceturtnā daļa, 4. pants, 6., 7., 8. un 9. pants, 10. panta pirmā, otrā, trešā un ceturtnā daļa, 11. panta 3., 6., 10. un 11. punkts, 12., 13. un 14. pants, 15. panta pirmā un otrā daļa, trešās daļas 1., 2., 3., 4. un 6. punkts, ceturtnā un piektnā daļa, 16. un 20. pants, 21.1 panta pirmā, trešā un ceturtnā daļa, 21.2 panta pirmā daļa, 25. panta pirmā daļa, 27. pants, 28. panta pirmā daļa, otrās daļas 3. un 4. punkts, 29. panta pirmā daļa, trešās daļas 1., 2. un 4. punkts, ceturtnās daļas 1., 2., 3., 6., 7. un 8. punkts, 30. panta pirmā daļa un 31. pants

1.4.2. Novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību

Līdz 2018. gada 25. maijam Latvijā spēkā esošajā Datu likumā bija noteikta kārtība personas datu apstrāžu, kuras varētu radīt īpašus riskus fiziskas personas datu apstrādei, reģistrācijai. Vispārīgajā datu aizsardzības regulā reģistrācijas pienākums, administratīvā sloga mazināšanas nolūkos, ir aizstāts ar atbildīgo par personas datu apstrādi paškontroles mehānismu – novērtējumu par ietekmi uz datu aizsardzību. Novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību ir process, kas izveidots tā, lai aprakstītu apstrādi, novērtētu tās nepieciešamību un samērīgumu un palīdzētu pārvaldīt tādu risku fizisku personu tiesībām un brīvībām, kas izriet no personas datu apstrādes, novērtējot tos un nosakot pasākumus to novēršanai. Novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību ir svarīgi pārskatatbildības rīki, jo tie palīdz *pārziņiem* ne vien nodrošināt atbilstību Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām, bet arī parādīt, ka ir veikti atbilstošie pasākumi, lai panāktu atbilstību minētajai Vispārīgajai datu aizsardzības regulai.

Personas datu apstrādes reģistrācija ir pielīdzināma novērtējumam par ietekmi uz datu aizsardzību un pārziņiem, kas ir iepriekš reģistrējuši personas datu apstrādi, nav jāveic novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību līdz brīdim, kamēr nenotiek izmaiņas personas datu apstrādē.

Ņemot vērā to, ka novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību jomu projekts tika saskaņots ar Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju, tā sagatavošanā Inspekcijai bija jāiegulda ievērojams darba apjoms, tai skaitā, lai izvērtētu un ietvertu sarakstā Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas izteiktos ieteikumus.

Gatavojot sarakstu, Inspekcija ņēma vērā Eiropas Datu aizsardzības Kolēģijas sagatavotās vadlīnijas, un tajās norādītos kritērijus novērtējuma par ietekmi uz datu aizsardzību veikšanai. Līdz ar to sarakstā ietvertas tās personas datu apstrādes jomas¹³, kurās personas datu apstrāde varētu radīt lielākos riskus fiziskas personas tiesībām un brīvībām.

1.4.3. Sadarbība ar nozaru pārstāvjiem un institūcijām Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanā

Pārskata periodā Inspekcija nodrošināja sadarbību ar nozaru pārstāvjiem ieteikumu izstrādē Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanai datu aizsardzības jautājumos šādās nozarēs:

1. finanšu nozarē;
2. advokatūrā;
3. apdrošināšanas nozarē;
4. personālvadībā;
5. informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;
6. pašvaldību saistošo noteikumu izstrādē;
7. veselības nozarē.

Papildu visiem iedzīvotāju un iestāžu izglītošanas pasākumiem ar 2018. gada 22. maija Ministru prezidenta rezolūciju Nr. 1.1.1/10 tika uzdots Tieslietu ministrijai izveidot patstāvīgo darba grupu, lai sniegtu metodisko palīdzību Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanā, kā arī koordinētu iedzīvotāju informēšanas pasākumus par minēto regulu. Šajā darba grupā piedalījās pārstāvji no Ekonomikas ministrijas, Kultūras ministrijas, Veselības ministrijas, Labklājības ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Satiksmes ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Latvijas Republikas Tiesībsarga, Valsts ieņēmumu dienesta, Inspekcijas, Saeimas Juridiskajai komisijai, Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas žurnālistu asociācijas, Veselības aprūpes darba

¹³Novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību pieejams: <https://www.dvi.gov.lv/lv/datu-aizsardziba/organizacijam/ieteikumi/>.

devēja asociācijas, Latvijas Sertificēto personas datu aizsardzības speciālistu asociācijas un citu nozaru un ministriju pārstāvji.

Pārskata gadā norisinājās trīs (3) darba grupas sēdes (21. jūnijā, 12. septembrī un 8. novembrī) un izskatāmie jautājumi bija dažādi, t.sk.:

1. tika pārrunāti aptaujas rezultāti par gatavību Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību izpildei;
2. datu subjekta pieprasījumi pārziņiem. Sniegtās atbildes, termiņi, ar izpildi saistītās problēmas;
3. privātuma politika, tās īstenošana;
4. normatīvo aktu pielāgošana Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām un ar to saistītie risinājumi, kā arī Inspekcijas iesaiste procesā;
5. normatīvo aktu projektos biežāk pieļautās kļūdas attiecībā uz normatīvā regulējuma pielāgošanu Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām;
6. regulas prasību ieviešana normatīvajos aktos u.c.

1.4.4. Viedokļu sniegšana Latvijas Republikas Satversmes tiesai

Pārskata gadā Inspekcija savas kompetences ietvaros ir sniegusi arī viedokļus Latvijas Republikas Satversmes tiesai kā pieaicinātā persona lietās par:

1. Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 3. panta 9.² daļas 1. un 2. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 96. pantam.

Apstrīdētās normas noteic: "Lai nodrošinātu Satversmes 100. pantā nostiprināto cilvēktiesību uz vārda brīvību, tai skaitā informācijas atklātību, ievērošanu un efektīvu īstenošanu iespējami ērti privātpersonām, visu valsts un pašvaldību strādājošo atlīdzība ir pilnīgi atklāta sabiedrībai šādā kārtībā:

- 1.1. institūcijas visām amatpersonām un visiem darbiniekiem aprēķināto atalgojumu un citas naudas summas, kas viņiem pienākas, katru mēnesi publicē institūcijas mājaslapā internetā, norādot vārdu, uzvārdu, amatu un aprēķināto summu, ja likums nenosaka citādi;
- 1.2. informācija par institūcijas amatpersonām un darbiniekiem aprēķināto atalgojumu un naudas summām, kas viņiem pienākas, iestādes mājaslapā internetā atrodas ne mazāk kā astoņus gadus. Ja institūciju likvidē, šīs publicētās informācijas pieejamību līdz noteiktā termiņa beigām turpina uzturēt augstākas iestādes mājaslapā internetā.";
2. Ceļu satiksmes likuma 14.¹ panta otrās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 96. pantam.

Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ceļu satiksmes likuma 14.¹ panta otro daļu, ciktāl tā noteic, ka informācija par likumā noteiktajā termiņā personas neapmaksājamiem sodiem, kas piemēroti par pārkāpumiem ceļu satiksmē, kā arī pārējā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā esošā informācija ir vispārpieejama, par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes 96. pantam.

Ceļu satiksmes likuma 14.¹ panta otrā daļa noteic, ka informācija par juridiskajai personai piederošu transportlīdzekli, izņemot šā panta pirmajā daļā noteikto informāciju, par personas tiesībām vadīt transportlīdzekļus, par likumā noteiktajā termiņā personas neapmaksājamiem sodiem, kas piemēroti par pārkāpumiem ceļu satiksmē, kā arī pārējā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā un traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā esošā informācija ir vispārpieejama informācija.

Inspekcija jau likumdošanas procesā tika paudusi savu viedokli par iepriekš minēto normu atbilstību Latvijas Republikas Satversmē noteiktajam, tai skaitā 2017. gadā lūdzot Valsts

Prezidentu neizsludināt grozījumus Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā.¹⁴

1.4.5. Uzziņu sniegšana privātpersonām par savām tiesībām

Pārskata gadā sniegtas 23 uzziņas privātpersonām Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā, turklāt 7 uzziņas tika sniegtas līdz 2018. gada 25. maijam, savukārt 16 uzziņas tika sniegtas pēc 2018. gada 25. maija, kas viennozīmīgi saistāms ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas uzsākšanu. Galvenokārt, uzziņas pieprasījumi pārskata gadā bijuši par:

1. Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību ieviešanu uzņēmumos;
2. par uzņēmumu klientu datu aizsardzību (piemēram, izrakstot rēķinus u.c.);
3. par datu aizsardzības speciālista piesaisti;
4. pārziņa/apstrādātāja statusa noteikšanu vai savas turpmākās rīcības noskaidrošana.

1.4.6. Viedokļu un atzinumu sniegšana par tiesību aktu projektiem

Pārskata gadā sniegti pavisam 213 Inspekcijas viedokļi par tiesību aktu projektiem. Pārskata gadā Inspekcija nodrošināja dalību 35 Saeimas komisijas sēdēs, t. sk., Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā, Juridiskajā komisijā, Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā, Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā, Izglītības, kultūras un zinātnes komisijā un Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijā, sniedzot Inspekcijas viedokli (turklāt 6 gadījumos dalība Saeimas komisijas sēdēs nodrošināta vienlaicīgi divās un pat trijās Saeimas komisijas sēdēs) par tiesību aktu projektiem, piemēram:

1. 2018. gada 30. janvārī nodrošināta dalība:
  - 1.1. par likumprojektu "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu publiskošanu un PSRS/LPSR okupācijas režīma varas sistēmas izgaismošanu";
  - 1.2. par likumprojektu "Grozījumi Kredītinformācijas biroju likumā".
2. 2018. gada 5. septembrī nodrošināta dalība:
  - 2.1. par likumprojektu "Grozījums Ceļu satiksmes likumā";
  - 2.2. par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu"".
3. 2018. gada 12. septembrī:
  - 3.1. par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu saglabāšanu, izmantošanu un personu sadarbības fakta ar VDK konstatēšanu"";
  - 3.2. par likumprojektu "Par bijušās Valsts drošības komitejas dokumentu publiskošanu un PSRS/LPSR okupācijas režīma varas sistēmas izgaismošanu".
4. 2018. gada 18. septembrī:
  - 4.1. par likumprojektu "Grozījums Kriminālprocesa likumā";
  - 4.2. par likumprojektu "Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā".
5. 2018. gada 2. oktobrī:
  - 5.1. par likumprojektu "Grozījumi Kredītiestāžu likumā";
  - 5.2. par likumprojektu "Tiesībaizsardzības nolūkos apstrādājamo personas datu likums".

Gadījumos, kad jāpiedalās vairākās sanāsmēs vienas dienas laikā, Inspekcijai, ņemot vērā ierobežotos resursus, bija sarežģīti nodrošināt savas lomas pildīšanu likumdošanas procesā.

1.4.7. Pasākumi Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību ieviešanai

¹⁴ Inspekcijas 2017. gada 30. jūnija vēstule Nr.1-4.1/426-N Latvijas Valsts prezidentam Raimondam Vējonim "Viedoklis par grozījumiem Valsts pārvaldes iekārtas likuma 92.pantā".

Arī Inspekcijai, kā atbildīgam datu apstrādes pārzinim ir jānodrošina atbilstība Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām. Šī uzdevuma izpildei Inspekcija īstenoja šādu pasākumu kopumu:

1. veikts iekšējo procesu atbilstības Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasībām audits. Audita ietvaros tika vērtēta gan Inspekcijas izmantoto informācijas sistēmu, gan arī iekšējās dokumentācijas atbilstība Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktajam, tika vērtēti visi Inspekcijā īstenotie personas datu apstrādes procesi;
2. veikti pasākumi iekšējo organizatorisko pasākumu pilnveidošanai, tai skaitā papildinot Inspekcijas privātuma politiku, nodrošinot nepieciešamo iekšējo dokumentu izstrādi. Iepriekš minēto pasākumu skaitā ietilpst arī Inspekcijas paziņojuma par sīkdatņu izmantošanu Inspekcijas interneta vietnē pilnveidošana, lai nodrošinātu atbilstību Vispārīgās datu aizsardzības regulas un e-privātuma normatīvo aktu prasībām. Inspekcija identificēja nepieciešamos pilnveidojumus un, sadarbojoties ar informācijas sistēmu, uzturētājiem īsteno audita ieteikumu ieviešanu tehnisko pasākumu atbilstībai;
3. norīkots personu datu aizsardzības speciālists, kā arī nodrošināta šī speciālista loma iekšējā Inspekcijas hierarhijā, veicot nepieciešamos papildinājumus attiecīgā speciālista amata pienākumos.

1.4.8. Personas datu apstrādes uzraudzība

Pārskata gada ietvaros Inspekcija ir veikusi 306 pārbaudes lietas (iepriekšējā gada pārskata periodā 927), kas sevī ietver administratīvā pārkāpuma lietas, administratīvā procesa lietas un iniciatīvas lietas. Pārbaudes lietu skaita samazinājums attiecībā pret iepriekšējo pārskata periodu (par 66,9% mazāk) skaidrojams ar personu datu apstrādes tiesiskā regulējuma izmaiņām (Vispārīgās datu aizsardzības regulas spēkā stāšanos), kas paredz ievērojami lielākas iespējas datu subjektam pašam īstenot savas tiesības bez Inspekcijas iejaukšanās.

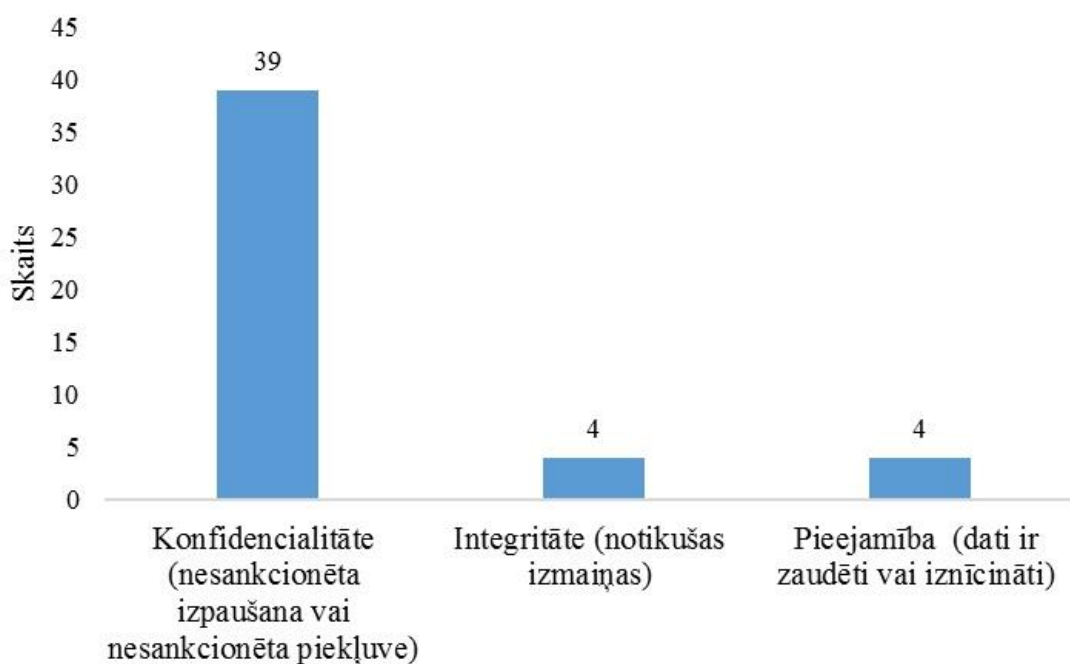
Pārbaudes tika veiktas tādās jomās kā:

1. videonovērošanas veikšana publiskajās vietās, privātīpašumos un iestādēs;
2. biometrijas personas datu apstrāde sporta klubos;
3. informācijas par dzīvokļa parādiem izvietošana koplietošanas telpās;
4. masu informācijas līdzekļu veiktā personas datu apstrāde;
5. personas datu apstrāde interneta vietnēs;
6. personu datu apstrāde darba vietās, izmantojot dienesta amata pilnvaras;
7. īpašo kategoriju (medicīnas datu) personu datu apstrāde;
8. datu apstrāde izglītības iestādēs.

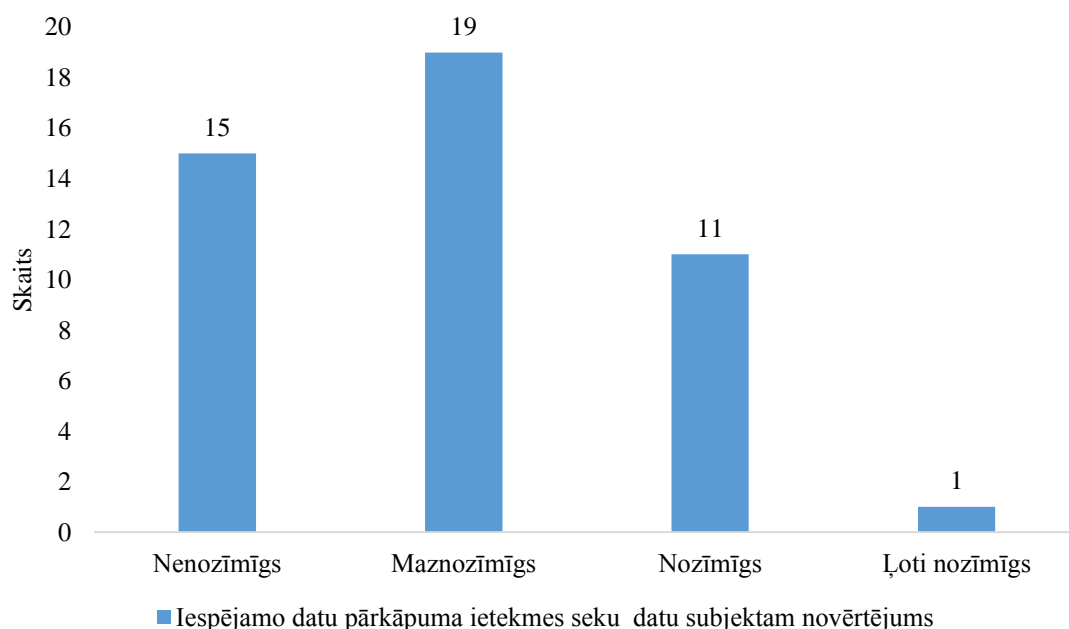
Inspekcijā saņemtas 1206 sūdzības un iesniegumi saistībā ar iespējamiem personu datu apstrādes pārkāpumiem. Iesniegumus un sūdzības saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas 57. pantu iesnieguši gan datu subjekti, gan citas publiskas iestādes (visbiežāk – tiesībsargājošās iestādes), kā arī organizācijas un apvienības.

Līdz ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanu, pārzinim personas datu aizsardzības pārkāpuma gadījumā ir pienākums bez nepamatotas kavēšanās un, ja iespējams, ne vēlāk kā 72 stundu laikā no brīža, kad pārkāpums tam kļuvis zināms, paziņot par pārkāpumu uzraudzības iestādei (Inspekcijai), izņemot gadījumus, kad ir maz ticams, ka personas datu aizsardzības pārkāpums varētu radīt risku fizisku personu tiesībām un brīvībām. Pamatojoties uz iepriekšminēto un saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas 33. pantu Inspekcijā saņemti 46 paziņojumi par personas datu aizsardzības pārkāpumiem. Atsevišķos paziņojumos klasificējami vairāki pārkāpumu veidi. Paziņojumus iesnieguši kredītiestādes, valsts iestādes, juridiskās personas. Informācija par paziņoto personas datu aizsardzības pārkāpumiem 1. un 2. attēlā.

Paziņotie personas datu aizsardzības pārkāpumi

Iespējamo personas datu aizsardzības pārkāpuma ietekmes seku datu subjektam novērtējums

Pārskata gadā 32 gadījumos pārzinis atbilstoši Vispārīgās datu aizsardzības regulas 58. panta 2. punkta "a" apakšpunktam aicināts pildīt Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktos pārziņa pienākumus (piemēram, izpildīt datu subjekta pieprasījumu īstenot viņam saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu piešķirtas tiesības, īstenot atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu un spētu uzskatāmi parādīt, ka apstrāde notiek saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu, iecelt savu pārstāvi Eiropas Savienībā, veikt

personas datu apstrādi, ievērojot Vispārīgās datu aizsardzības regulas un FPDAL prasības u.tml.), no tiem izpildīti 25.

Administratīvo pārkāpumu lietās pieņemti 97 lēmumi. 26 administratīvā pārkāpuma lietās pārkāpējam piemērots sods, no tiem – 12 gadījumos piemērots naudas sods, bet 14 gadījumos izteikts brīdinājums. Administratīvā pārkāpuma lietās piemērotā naudas soda intervāls svārstās no 70 līdz 2000 *euro*. Pieņemto lēmumu skaits administratīvo pārkāpumu lietās salīdzinājumā ar 2017. gadu atspoguļots 1. tabulā.

1. tabula

Pieņemtie lēmumi administratīvo pārkāpumu lietās

Gads	Pieņemtie lēmumi (skaits)	Lēmumi par lietas izbeigšanu (skaits)	Piemērots sods (skaits)	tajā skaitā		Naudas sodu summa kopā (<i>euro</i>)
				piemērots naudas sods (skaits)	izteikts brīdinājums (skaits)	
2017	151	86	65	35	30	46 593
2018	97	71	26	12	14	10 230

Sods piemērots par pārkāpumiem, par kuriem atbildība ir paredzēta Vispārīgās datu aizsardzības regulas 83. panta 5.punkta "a" apakšpunktā (Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 204.⁷ panta pirmajā daļā (Nelikumīgas darbības ar fiziskās personas datiem)) – 17 gadījumos, 83. panta 5.punkta "b" apakšpunktā (204.⁸ pantā (Informācijas nesniegšana datu subjektam)) – 6 gadījumos un 83. panta 5. punkta "e" apakšpunktā (204.¹⁰ pantā (Informācijas nesniegšana Inspekcijai)) – 3 gadījumos. Lietvedība 71 administratīvā pārkāpuma lietās tika izbeigta, konstatējot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239. panta 1. (ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva) un 7. punktus (ja ir pagājuši šā kodeksa 37. pantā paredzētie termiņi) paredzētus lietvedības nepieļaujošus apstākļus.

Par valsts un pašvaldību iestāžu amatpersonu amata pienākumu izpildei datu bāzēm/informācijas sistēmām piešķirto piekļuves tiesību izmantošana

Tā kā stājoties spēkā Vispārīgajai datu aizsardzības regulai, datu subjektiem ievērojami tika paplašinātas tiesības iegūt informāciju no pārziņa, datu subjekti ir izrādījuši īpašu interesi par savu datu esamību dažādās uzņēmumu un valsts iestāžu datu bāzēs, kā arī nereti pauduši bažas par darbinieku vai amatpersonu rīcību, kuri, viņuprāt, piekļuvuši personu datiem, izmantojot dienesta amata pilnvaras.

Saistībā ar līdzīga veida pārkāpuma saturu, kad policijas amatpersona, izmantojot dienesta amata pilnvaras, piekļuva citu personu datiem un tos nodeva trešajai personai, Inspekcija izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu. Administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros tika konstatēts, ka amatpersonai, dienesta amatu pilnvaru īstenošanai bija pieeja datu bāzei un šo pieeju amatpersona izmantoja, lai iegūtu informāciju par citām personām un vēlāk šo informāciju izmantotu personīgos nolūkos. Pārbaudes laikā netika konstatēts, ka datu subjektiem būtu nodarīts materiāla vai cita veida kaitējums, turklāt pārkāpumu atklāja cita kompetentā iestāde (Iekšējās drošības birojs) un nodeva to izskatīt pēc piekrišanas Inspekcijai. Minētajā gadījumā amatpersona tika atzīta par vainīgu un amatpersonai tika piemērots sods.

Personu, t.sk. nepilngadīgo personu neapzinātas darbības ar fiziskas personas datiem sociālajos tīklos

Palielinoties sociālo tīklošanās vietņu nozīmīgumam Latvijas iedzīvotāju ikdienā, pieaudzis arī Inspekcijā saņemto datu subjektu sūdzību skaits par personu datu apstrādi sociālās tīklošanās vietnēs. Piemēram, Inspekcija izskatīja gadījumu, kad nepilngadīga persona, neapzinoties savas rīcības sekas, ievietoja interneta vietnē publikācijas, izmantojot savu skolas

biedru personas datus. Jāatzīmē, ka personas dati tika izmantoti kopā ar cita veida informāciju, kas kopumā norādīja uz personu datu izmantošanu aizskarošā veidā. Tomēr šajā gadījumā (kā tas ir vairumā līdzīgu gadījumu) Inspekcija izvērtēja datu apstrādi un nošķīra datu prettiesisku apstrādi no konteksta, kādā tie tiek izmantoti. Jāatzīst, ka līdzīga problēma – nošķirt personas datu izmantošanu un veidu, kādā tie tiek izmantoti ir lielā daļā Inspekcijā saņemto sūdzību, taču minētā izvērtēšana un nošķiršana ir būtiska, jo Inspekcijas kompetence attiecas tikai uz personu datu apstrādi kā tādu, savukārt konteksts, kādā tie tiek izmantoti, ir Valsts policijas vai tiesas kompetencē.

Administratīvo pārkāpumu lietu apstrīdēšana

Pārskata gadā no visiem pieņemtajiem Inspekcijas amatpersonu 97 lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās apstrīdēti Inspekcijas direktoram tika 20 Inspekcijas amatpersonu lēmumi, jeb tikai 21% no visiem pieņemtajiem amatpersonu lēmumiem.

Savukārt Inspekcijas direktors, apstrīdēšanas stadijā, izskatot privātpersonu iesniegtās sūdzības par šiem 20 lēmumiem, pieņēma 20 Inspekcijas lēmumus, nolemjot:

1. 14 sākotnējos Inspekcijas amatpersonas lēmumus atstāt negrozītus, atzīstot tos par pamatotiem;
2. 1 amatpersonas lēmumu daļēji grozīt, proti, daļēji apmierinot privātpersonas prasījumu;
3. atteikt pieņemt/izskatīt sūdzību, t.sk. atlīdzināt kaitējumu (attiecībā par 5 sākotnējiem amatpersonas pieņemtajiem lēmumiem).

Attiecīgi no 14 pieņemtajiem Inspekcijas direktora lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās, ar kuriem atstāti negrozīti sākotnējo Inspekcijas amatpersonas lēmumi:

1. 5 gadījumos tika piemērots naudas sods par administratīvo pārkāpumu, par kuru paredzēta administratīvā atbildība saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Kodekss) 204.⁷ pantā noteikto (nelikumīgas darbības ar fiziskās personas datiem);
2. 1 gadījumā tika piemērots naudas sods par pārkāpumu par kura izdarīšanu atbildība ir, paredzēta Kodeksa 204.⁸ pantā (informācijas nesniegšana datu subjektam);
3. 2 gadījumos izteikts brīdinājums (par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas datiem);
4. 1 gadījumā administratīvais pārkāpums tika atzīts par maznozīmīgu;
5. 4 gadījumos – atstāts negrozīts sākotnējais amatpersonas lēmums, ar kuru izbeigta lietvedība, Inspekcijai nekonstatējot administratīvā pārkāpuma sastāvu;
6. 1 gadījumā atstāts negrozīts sākotnējais amatpersonas lēmums, ar kuru atteikts ierosināt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

Savukārt pārskata gadā no Inspekcijas amatpersonu 20 apstrīdētajiem lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās, 12 lēmumi ir pārsūdzēti tiesā. Vairumā, proti, 10 gadījumos no 12, tiesā pārsūdzēti tika tieši tie Inspekcijas pieņemtie lēmumi, ar kuriem vainīgā persona ir saukta pie administratīvās atbildības un piemērots administratīvais naudas sods, visbiežāk par nelikumīgām darbībām ar fiziskās personas datiem. Savukārt tikai atsevišķos gadījumos tiesā pārsūdzēts Inspekcijas lēmums no cietušās personas puses saistībā ar lietvedības izbeigšanu administratīvā pārkāpuma lietā.

Kopumā pārskatā gadā pavisam ierosināti 24 tiesvedības procesi. Salīdzinoši no iepriekšējā pārskata gadā tiesā pārsūdzētajiem Inspekcijas lēmumiem administratīvo pārkāpumu lietās, secināms, ka pārskata gadā pārsūdzēto lietu skaits tiesā ir samazinājies, proti, par 3 pārsūdzētajiem Inspekcijas lēmumiem mazāk, nekā 2017. gadā.

Pārskata gadā no Inspekcijai aktuālajām tiesvedībām 10 tiesvedības procesi atradās izskatīšanā apelācijas instancē, savukārt 4 tiesvedības procesi atradās izskatīšanā kasācijas tiesvedības instancē, no kurām vienā tiesvedības procesā tika apturēta tiesvedība sakarā ar

Augstākās tiesas prejudiciālu jautājumu uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai (jautājumā par personu datu apstrādi un vārda brīvību, veicot videoierakstīšanu žurnālistikas nolūkos).

1.4.9. Pirmsreģistrācijas pārbaudes noteiktajās riska jomās

Inspekcija veica personas datu apstrādes reģistrāciju līdz 2018. gada 25. maijam, jo, ievērojot Vispārīgās datu aizsardzības regulas 89. apsvērumā noteikto, personas datu apstrādes reģistrācijas pienākums pēc Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešas piemērošanas uzsākšanas vairs nepastāv.

Līdz 2018. gada 25. maijam saskaņā ar Datu likuma 21. pantu pirms personas datu apstrādes uzsākšanas pārzinim bija jāreģistrē personas datu apstrādi Inspekcijā vai jānorīko fizisko personu — datu aizsardzības speciālistu —, ja pārzinis:

1. paredzēja personas datus nodot valstij, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts;
2. paredzēja personas datus apstrādāt, sniedzot finanšu vai apdrošināšanas pakalpojumus, veicot izlozes vai loterijas, tirgus vai sabiedriskā viedokļa pētījumus, personāla atlasīšanu vai personāla novērtēšanu kā komercdarbības veidu, sniedzot parāda atgūšanas pakalpojumus un kredītinformācijas apstrādes pakalpojumus kā komercdarbības veidu;
3. veica sensitīvo personas datu apstrādi, izņemot gadījumus, kad minēto datu apstrādi veica grāmatvedības, personāla uzskaites (darba tiesisko attiecību) mērķiem vai to veica reliģiskās organizācijas;
4. apstrādāja personas datus attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, sodāmību un sodiem administratīvo pārkāpumu lietās;
5. veica videonovērošanu, saglabājot personas datus;
6. veica ģenētisko datu apstrādi.

Ievērojot iepriekš minēto, Inspekcijā līdz 2018. gada 25. maijam ir pieņemti 327 lēmumi par personas datu apstrādes reģistrāciju, 23 no tiem bija pieņemti ar nosacījumu, 162 lēmumi par izmaiņu reģistrāciju personas datu apstrādē (iepriekšējā gada pārskata periodā reģistrētas 685 personas datu apstrādes un 226 izmaiņas personas datu apstrādes reģistrācijā), 38 lēmumi par atteikumu reģistrēt personas datu apstrādi, 70 lēmumi par personas datu apstrādes speciālistu reģistrāciju. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, ir samazinājies reģistrēto personas datu apstrāžu skaits. Tas ir skaidrojams ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešas piemērošanas uzsākšanu.

Saņemot pārziņa iesniegumu, Inspekcija izskatīja sniegto informāciju, nepieciešamības gadījumā pieprasot papildu informāciju un veicot pirmsreģistrācijas pārbaudi.

Pieņemot lēmumu par personas datu apstrādes reģistrāciju, Inspekcija pārzinim izsniedza lēmumu par personas datu apstrādes reģistrāciju un veica ierakstu publiski pieejamā personas datu apstrādes reģistrā.

Saskaņā ar Datu likuma 22. panta devīto daļu, par katru personas datu apstrādes reģistrāciju līdz attiecīgā iesnieguma iesniegšanai Inspekcijā bija maksājama valsts nodeva Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apmērā, kas saskaņā ar Ministru kabineta 2007. gada 27. novembra noteikumu Nr. 813 "Noteikumi par personas datu apstrādes reģistrācijas un Fizisko personu datu aizsardzības likuma noteikto reģistrējamo izmaiņu reģistrācijas valsts nodevu" 2.punktu bija 28,46 *euro* vai 56,91 *euro*. Valsts un pašvaldību institūcijas valsts nodevu par apstrādes vai izmaiņu reģistrāciju nemaksāja.

Efektīvas personas datu aizsardzības uzraudzības nodrošināšanai, Inspekcija, līdzīgi kā citas Eiropas Savienības dalībvalstis, veica pirmsreģistrācijas pārbaudes. Datu likuma 22. panta otrā daļa noteica, ka Inspekcija identificē to personas datu apstrādi, kur iespējami riski datu subjekta tiesībām un brīvībām. Šādi personas datu apstrādei nosaka pirmsreģistrācijas pārbaudi. Inspekcija katru gadu personas datu apstrādes riska jomas noteica, izvērtējot ar personas datu apstrādi saistītos riskus, pārkāpumu skaitu noteiktās personas datu apstrādes jomās, kā arī ārvalstu pieredzi un sniegto informāciju par noteiktu jomu būtiskiem jautājumiem.

Pārskata gadā tika noteiktas šādas riska jomas personas datu apstrādē:

1. informācijas par personas veselības apstrādi;
2. personas datu apstrāde, kuras ietvaros notiek personas datu nodošana uz valsti, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, izņemot, ja Eiropas Komisija ir konstatējusi, ka trešā valsts nodrošina pietiekamu aizsardzības līmeni saskaņā ar Direktīvas 95/46/EK par 25. panta 6. punktu;
3. veic videonovērošanu, saglabājot personas datus.;
4. veic ģenētisko datu apstrādi.

Pārskata gadā (līdz 2018. gada 25. maijam) veiktas un uzsāktas 297 pirmsreģistrācijas pārbaudes (iepriekšējā gada pārskata periodā 773 pirmsreģistrācijas pārbaudes). Pārskata periodā noteiktās personas datu apstrādes riska jomas un veikto pirmsreģistrācijas pārbaudes riska jomās, salīdzinājums ar iepriekšējo pārskata periodu atspoguļots 2. tabulā.

2. tabula

Pārskata periodā noteiktās personas datu apstrādes riska jomas un veikto pirmsreģistrācijas pārbaudes riska jomās, salīdzinājums ar iepriekšējo pārskata periodu

Nr	Personas datu apstrādes riska joma	Veikto pirmsreģistrācijas pārbaūžu skaits (līdz Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas uzsākšanai 25.05.2018.)	2017.gadā veiktās pirmsreģistrācijas pārbaudes
1.	Informācijas par personas veselības apstrādi	87	167
2.	Videonovērošana	207	576
3.	Personas datu apstrāde, kuras ietvaros notiek personas datu nodošana ārpus Eiropas	3	30
4.	Ģenētisko datu apstrāde	-	-

Iepriekšējā pārskata periodā, visvairāk pirmsreģistrācijas pārbaudes tika veiktas saistībā ar personas datu apstrādi, veicot videonovērošanu. Attiecībā uz videonovērošanu tika veiktas pēcpārbaudes, kuru ietvaros tika konstatēts, ka pārzinis nav novērsis nepilnības personas datu apstrādē (īpaši saistībā ar videonovērošanu konstatēti gadījumi, kad pārzinis nav nodrošinājis datu subjektu informēšanu, vai to nav nodrošinājis atbilstoši Datu likuma prasībām. Aktuāls bija jautājums par videonovērošanas ietvaros veiktās personas datu apstrādes glabāšanas termiņiem, kas tika vērtēts katrā gadījumā atsevišķi. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, konstatējams, ka palielinājies to pārzinju skaits, kuri pēc atkārtotas izvērtēšanas, samazināja personas datu glabāšanas termiņu, kā arī daudz rūpīgāk izvērtē veikto vai plānoto personas datu apstrādi kopumā.

Viens no problēmjautājumiem pēdējo gadu laikā ir konstatēt, kurš ir personas datu apstrādes pārzinis un kurš ir apstrādātājs (operators, apstrādātājs), ņemot vērā dažādu personas datu apstrādes gadījumu specifiku. Aktuāls paliek arī jautājums par kopīgo pārzini un attiecīgi atbildības sadalījumu.

Vairākos gadījumos pārzinju iesniegtās informācijas atbilstība tika pārbaudīta, veicot pārbaudes personas datu apstrādes vietās. Pirmsreģistrācijas pārbaudes rezultātā tika pieņemts

lēmums par personas datu apstrādes reģistrēšanu vai neregistrēšanu Inspekcijā, vai arī tika pieprasīta papildu informācija no pārziņa, lai novērstu pārbaudes uz vietas ietvaros konstatētās neatbilstības Datu likuma prasībām. Pirmsreģistrācijas pārbažu rezultātā nereti pārziņi izvēlējās papildināt savu darbinieku zināšanas par Datu likuma prasībām, apmeklējot Inspekcijas organizētos seminārus, kā arī analizējot Inspekcijas izstrādāto rekomendāciju ietvaros sniegto informāciju.

1.4.10. Pārbaudes par sensitīvo¹⁵ personas datu apstrādi, kuras ietvaros tiek apstrādāta informācija par personas veselību

Inspekcijā bija izstrādāti pirmsreģistrācijas pārbaudes standartjautājumi, kas paredzēti sensitīvo personas datu apstrādes papildu izvērtēšanai attiecībā uz datu subjekta tiesību ievērošanu, kā arī apstrādes tehnisko un organizatorisko risinājumu atbilstību normatīvo aktu regulējumam. Pirmsreģistrācijas pārbaudes tika veiktas ārstu privātpraksēs un ārstniecības iestādēs - veselības centros un vairākās slimnīcās. Pārbaudes ietvēra arī sociālo pakalpojumu sniedzēju veikto personas datu apstrādi, kā arī darbā iekārtošanas pakalpojumu sniedzējus, kuri plānoja iegūt sensitīvos personas datus.

Ārstniecības iestādēm un ārstu privātpraksēm, jūrnieku darbā iekārtošanas pakalpojumu sniedzējiem, klīnisko pētījumu veicējiem un sociālo pakalpojumu sniedzējiem, kas reģistrēja personas datu apstrādi Inspekcijā, tiesisko pamatu noteica speciālie normatīvie akti – Ārstniecības likums, Pacientu tiesību likums, Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums, Noteikumi par drošības un veselības aizsardzības prasībām un medicīnisko aprūpi uz kuģiem u.c.

Būtiskākās Inspekcijas konstatētās nepilnības pārziņu veiktajā personas datu apstrādē attiecībā uz šo riska jomu:

1. nav iekšējo datu apstrādes aizsardzības noteikumu;
2. nav nodrošināta atbilstoša datu subjekta informēšana par personas datu apstrādi;
3. nav nodrošināta darbinieku apmācība par sistēmas un procedūru drošību un personas datu aizsardzību;
4. nav ievērots piekļuves tiesību sadalījums atbilstoši darbinieku kompetencei;
5. nav nodrošināta pieejas tiesību kontrole;
6. nav sniegta informācija datu subjektiem par viņu tiesībām labot un dzēst savus datus.

Minētos pārkāpumus Inspekcija pieprasīja pārziņiem novērst, par to attiecīgi pēc tam informējot Inspekciju.

1.4.11. Pārbaudes par videonovērošanu

Veicot pirmsreģistrācijas pārbaudes videonovērošanas jomā joprojām tika konstatēts, ka pārziņi lielākoties nenodrošina datu subjekta informēšanu par pārziņi un plānoto datu apstrādes mērķi, kā arī glabā videonovērošanas ierakstus nesamērīgi ilgi.

Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, proporcionāli, nedaudz samazinājās to gadījumu kopskaits, kad videonovērošana tiek plaši izmantota privātajās un daudzdzīvokļu mājās, kā arī transportlīdzeklī, izmantojot videoreģistratorus. Tāpat pārskata periodā ir palielinājies to gadījumu skaits, kad videonovērošanu reģistrē fiziskās personas. Tas ir saistīts ar to, ka Inspekcija saņēma daudz sūdzības par videonovērošanu, kuru veic kaimiņi.

Pārskata periodā Inspekcija vairākiem pārziņiem norādīja uz nepieciešamību samazināt videonovērošanas teritorijas apjomu.

Videonovērošanas ietvaros veiktajai personas datu apstrādei nepieciešams pievērst padziļinātu uzmanību, ņemot vērā informācijas tehnoloģiju attīstību (t.sk. datu pārnesšanas un

¹⁵ Termins lietots Direktīvā 95/46/EK (1995.gads), savukārt regulā tiek izmantots termins "īpašu kategoriju dati" (Vispārīgās datu aizsardzības regulas 9.panta 1.punkts).

sinhronizēšanas iespējas) un internetā piedāvāto pakalpojumu iespējas (piemēram, darbinieku novērošana tiešsaistē, profilēšana, sejas atpazīšanas programmatūras, u.tml.).

1.4.12. Pārbaudes par tādu personas datu apstrādi, kuras ietvaros notiek datu nodošana ārpus Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts

Inspekcija bija izstrādājusi pirmsreģistrācijas pārbaudes standartjautājumus, kas paredzēti tādas datu apstrādes, kuras ietvaros notiek datu nodošana ārpus Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, papildu izvērtēšanai attiecībā uz datu subjekta tiesību ievērošanu, kā arī apstrādes tehnisko un organizatorisko risinājumu atbilstību normatīvo aktu regulējumam. Minētājās pārbaudēs, lai pārliecinātos, ka pārzinis uzrauga attiecīgo aizsardzības pasākumu veikšanu. Ja pārzinis pats neapliecināja minēto prasību ievērošanu, Inspekcija pieprasīja iesniegt līgumu par personas datu nodošanu kopijas, lai attiecīgi izvērtētu to atbilstību Ministru kabineta 2011. gada 16. augusta noteikumiem Nr. 634 "Noteikumi par personas datu nodošanas līgumos obligāti iekļaujamiem nosacījumiem" vai Eiropas Komisijas apstiprinātām līguma standartklauzulām par personas datu nodošanu uz valsti, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts.

Veikto pirmsreģistrācijas pārbažu ietvaros šajā riska jomā līdzīgi kā iepriekšējā pārskata periodā tika vērtēts, vai pārzinis nodrošina datu subjekta informēšanu par datu nodošanu uz valsti, kas nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts, kā arī tiesības piekļūt informācijai par sevi, kā arī Inspekcijas tiesības veikt pārbaudes attiecībā uz personas datu apstrādi, kas tiek veikta trešajās valstīs. Pārbažu rezultātā tika konstatēts, ka pārziņi nereti nenorāda informāciju, ka personas datus paredzēts nodot tālāk apakšoperatoriem (jeb operatoru operatoriem) un līdz ar to pārziņi apakšoperatoriem neizvirza atbilstošas datu drošības un aizsardzības prasības.

1.4.13. Kredītinformācijas biroju darbības uzraudzība

Ievērojot Kredītinformācijas biroju likumā un Ministru Kabineta 2015. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 267 "Kredītinformācijas biroju licencēšanas un uzraudzības noteikumi" noteikto kārtību Latvijā ir reģistrēti kopā divi kredītinformācijas biroji – akciju sabiedrība "Kredītinformācijas birojs" un akciju sabiedrība "CREFO birojs". Kredītinformācijas biroju likumā noteiktais darbības mērķis ir dot ieguldījumu atbildīgas kredītēšanas un atbildīgas un godprātīgas aizņemšanās veicināšanā, sekmējot personu kredītvēstures veidošanos, kā arī nodrošināt fizisko personu tiesību aizsardzību, lai, vērtējot kredībspēju, būtu pieejama un tiktu izmantota patiesa un pilnīga informācija. Kredītinformācijas birojus licencē un to darbību uzrauga Inspekcija.

Pārskata gadā Inspekcija uzraudzības funkciju ir realizējusi veicot atbilstoši Ministru kabineta 2015. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 267 "Kredītinformācijas licencēšanas un uzraudzības noteikumi" 9. punktam saņemto audita ziņojumu analīzi, kā arī veicot iepriekšējā perioda auditā konstatēto nepieciešamo uzlabojumu sistēmu darbībā īstenošanas gaitai.

Inspekcija vērtēja arī no kredītinformācijas birojiem Kredītinformācijas biroju likuma 7. panta ceturtās daļas ietvaros saņemto informāciju par papildus Kredītinformācijas likuma ietvaros veikto licencējamo darbību veikšanu.

Papildus iepriekš minētajam, Inspekcija ir komunicējusi ar kredītinformācijas birojiem par nepieciešamajām izmaiņām normatīvajos aktos, lai uzlabotu Kredītinformācijas biroju likumā norādītā mērķa sasniegšanu.

1.4.14. Personas datu aizsardzības speciālistu reģistrēšana

Globalizācijas procesu rezultātā ekonomiskajiem procesiem mūsdienās nav ģeogrāfisko robežu, kas ierobežo attiecīgu normatīvo aktu piemērošanu, tajā skaitā attiecībā uz personas datu

aizsardzību, jo nav pieņemtu vispārēju starptautisku personas datu apstrādes un aizsardzības standartu, kas būtu visām valstīm saistoši. Tādēļ personas datu aizsardzības pašregulācijas pieeja var palīdzēt novērst šīs iespējamās neprecizitātes, lai kopēji piemērotu personas datu aizsardzības un privātuma prasības. Viens no šādiem pašregulācijas mehānismiem ir personas datu aizsardzības speciālists katrā konkrētajā uzņēmumā vai iestādē. Pirmais personas datu speciālista institūts tika ieviests Vācijā 1977. gadā attiecībā uz privāto sektoru kā papildu pašregulācijas mehānisms, kas palīdzētu atbildīgajiem par personas datu aizsardzību (t.i. pārziņiem) nodrošināt, ka viņu darbība atbilst likumdošanas izvirzītajām prasībām.

Datu aizsardzības speciālista galvenais uzdevums ir sniegt atbalstu un konsultēt iestādes vai uzņēmuma vadību personas datu apstrādes un aizsardzības jautājumos, tajā skaitā risinot problēmjautājumus šajā jomā.

Vispārīgās datu aizsardzības regulas 37. panta 1. punktā noteikti kritēriji, kad pārzinim un apstrādātājam ir pienākums iecelt personas datu aizsardzības speciālistu. Proti, datu aizsardzības speciālistu jāieceļ, ja:

1. ja apstrādi veic publiska iestāde vai struktūra (neatkarīgi no tā, kādi dati tiek apstrādāti);
2. kad pārziņa vai apstrādātāja pamatdarbība sastāv no apstrādes darbībām, kurām nepieciešama regulāra un sistemātiska datu subjektu novērošana plašā mērogā;
3. kad pārziņa vai apstrādātāja pamatdarbības ietver īpašo kategoriju datu vai personas datu par sodāmību un pārkāpumiem apstrādi plašā mērogā.

FPDAL 17. pants nosaka, ka datu aizsardzības speciālista pienākumus drīkst veikt persona, kura atbilst Vispārīgās datu aizsardzības regulas 37. panta 5. punktā noteiktajiem kritērijiem. Pārzinis vai apstrādātājs par datu aizsardzības speciālistu var norīkot personu, kura šajā likumā noteiktajā kārtībā ir iekļauta Inspekcijas datu aizsardzības speciālistu sarakstā, vai citu personu.

Līdz ar to, pārziņiem ir izvēles iespējas – iecelt datu aizsardzības speciālistu, kurš šajā likumā noteiktajā kārtībā ir iekļauts Inspekcijas datu aizsardzības speciālistu sarakstā, vai personu, kas nav nokārtojusi personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmenu un ieguvusi personas datu aizsardzības speciālista kvalifikāciju.

Savukārt, līdz 2018. gada 25. maijam saskaņā ar toreiz spēkā esošo Datu likumu par personas datu aizsardzības speciālistu varēja norīkot fizisko personu, kurai ir augstākā izglītība tiesību zinātņu, informācijas tehnoloģiju vai līdzīgā jomā un kura ir apmācīta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un pēc apmācību kursa pabeigšanas nokārtojusi pārbaudījumu Inspekcijā.

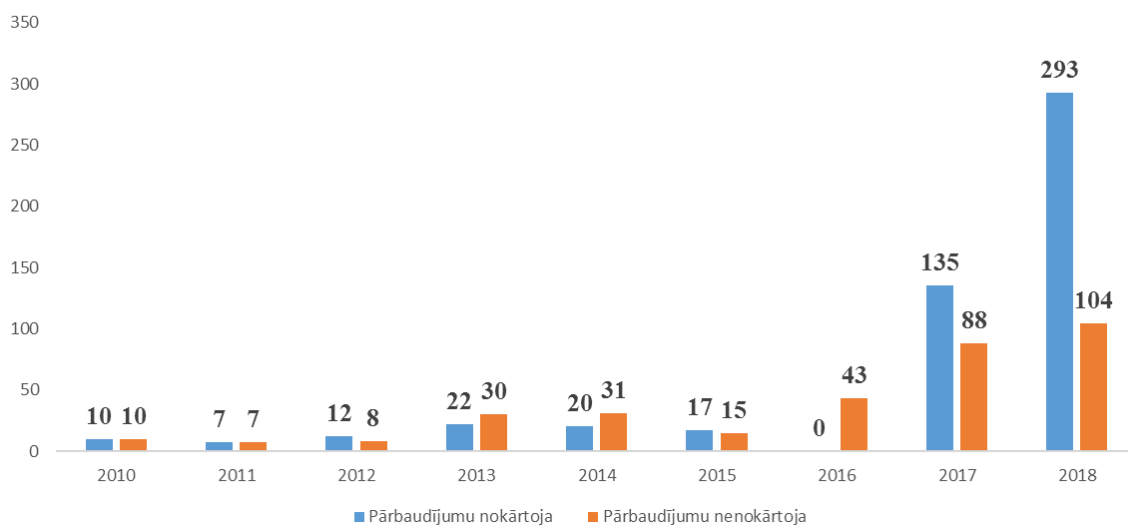
Līdz 2018. gada 25. maijam tika reģistrēti 46 personas datu aizsardzības speciālisti (visā 2017. gadā tika reģistrēti 97 personas datu aizsardzības speciālisti). Pēc 2018. gada 25. maija Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas uzsākšanas Inspekcijai informāciju par personas datu aizsardzības speciālistu iecelšanu saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas 37. panta 7. punktu ir snieguši 497 pārziņi.

Inspekcija pārskata gadā organizēja piecus personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas pārbaudījumus: 30. janvārī; 20. februārī, 15. martā, 12. aprīlī, 8. maijā.

Kopumā pārskata gadā personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas pārbaudījumu kārtoja 397 pretendenti - 293 personām ir piešķirta personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācija. 104 pretendenti nav nokārtojuši personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas pārbaudījumu.

Personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas pārbaudījuma rezultāti periodā no 2010. līdz 2018. gadam atspoguļoti 3. attēlā.

Personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas pārbaudījuma rezultāti pa gadiem

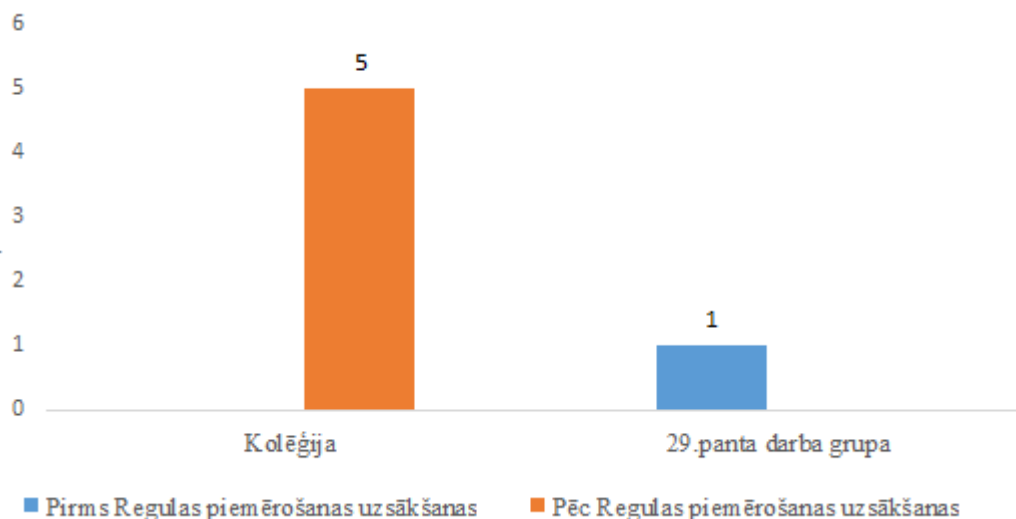
1.4.15. Starptautiskā sadarbība

Inspekcijas uzdevumus starptautiskās sadarbības jomā nosacīti var iedalīt piecās lielās kategorijās.

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzības kolēģija

Vispārīgās datu aizsardzības regulas VII nodaļā nosaka skaidru ietvaru sadarbībai un konsekvencei starp dalībvalstu uzraudzības iestādēm, tai skaitā izveidojot Eiropas Datu aizsardzības uzraudzības kolēģiju. Konceptuāli šis uzdevums nav jauns. Direktīvas 95/46/EK, kura personas datu aizsardzības jomu noteica pirms Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešas piemērošanas uzsākšanas 29.pantā bija paredzēta kolēģiālas (29.panta darba grupu veidoja katras dalībvalsts nozīmētās uzraudzības iestādes vai iestāžu pārstāvis un Kopienas iestādēm un struktūrām izveidotās iestādes pārstāvis, kā arī Eiropas Komisijas pārstāvis) padomdevējas institūcijas izveide, kura tika dēvēta par 29.panta darba grupu. Eiropas Datu aizsardzības uzraudzības kolēģija, kuras izveide paredzēta Vispārīgās datu aizsardzības regulas VII nodaļas 3 iedaļā ir Eiropas Savienības struktūra un tā ir tiesību subjekts ar tiesībām izdot saistošus lēmumus. Abas minētās institūcijas (Eiropas Datu aizsardzības kolēģija un 29. panta darba grupa) lēmumus lielākoties pieņem plenārsēdēs, kurās nepieciešama locekļu klātbūtne. Pirms plenārsēdes apspriežamie jautājumi tiek apspriesti ekspertu darba grupās. 29. panta darba grupa lēmumu pieņemšanas nolūkā plenārsēdes sasauca reizi ceturksnī, savukārt Kolēģijai ir paredzētas plānotās plenārsēdes reizi mēnesī, nepieciešamības gadījumā, bet ne biežāk kā četras reizes gadā sasaucot ārkārtas plenārsēdes. Inspekcijas resurss tiek ieguldīts, lai sagatavotos un nodrošinātu pilnvērtīgu līdzdalību Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas darbā. Gatavošanās katrai Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas sanāksmei ietver apjomīgu dokumentu apkopošanu, analīzi un viedokļa formēšanu par lielu atšķirīgu jautājumu klāstu. Kopš 2018. gada septembra nodrošināta dalība visās plānotajās Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas plenārsēdēs. Inspekcija līdzdarbojas arī sabiedrisko attiecību darbinieku iekšējās sanāksmēs, kas saistītas ar plānoto Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas plenārsēžu atspoguļojumu. Inspekcijas dalība pārskata gadā notikušajās plenārsēdēs attēlota 4. attēlā.

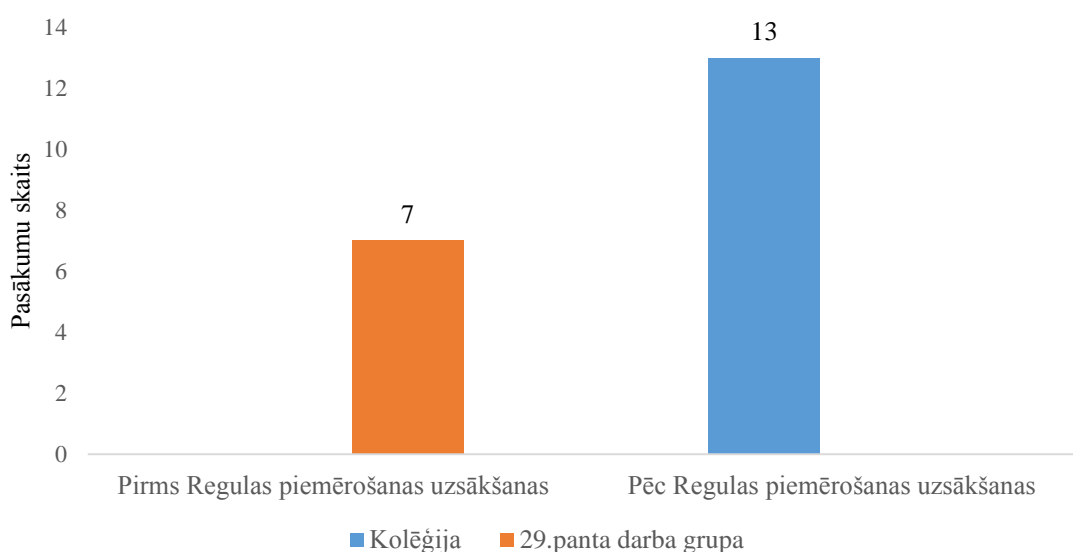
Inspekcijas dalība 2018. gadā notikušajās plenārsēdes

Salīdzinot ar 29. panta darba grupu Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas uzdevumu izpildei izveidotas arī divas jaunas ekspertu darba grupas. Ekspertu darba grupas pilda Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas plenāra uzdotos uzdevumus, kas var būt saistīti, gan ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas interpretācijas aspektu novērtējumu, gan arī ar citu datu aizsardzības problēmjautājumu izpēti. Saspringtā darba grafika un ievērojamā saņemto dokumentu skaita pieauguma dēļ Inspekcija nespēja nodrošināt dalību visās Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas ekspertu darba grupās, vienlaikus iespēju robežās Inspekcija deleģēja darbiniekus līdzdalībai sanāksmēs, kurās gan tiek sniegts pienesums attiecībā uz atsevišķiem Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas aspektu skaidrojumu, gan arī tiek uzklausīta citu dalībvalstu pieredze. Ekspertu darba grupās sagatavotie dokumenti vēlāk tiek apstiprināti Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas plenārsēdēs. Inspekcijas dalība pārskata gadā notikušajās Ekspertu darba grupu sanāksmēs attēlota 5. attēlā.

5.attēls

Inspekcijas dalība 2018. gadā notikušajās Ekspertu darba grupu sanāksmēs

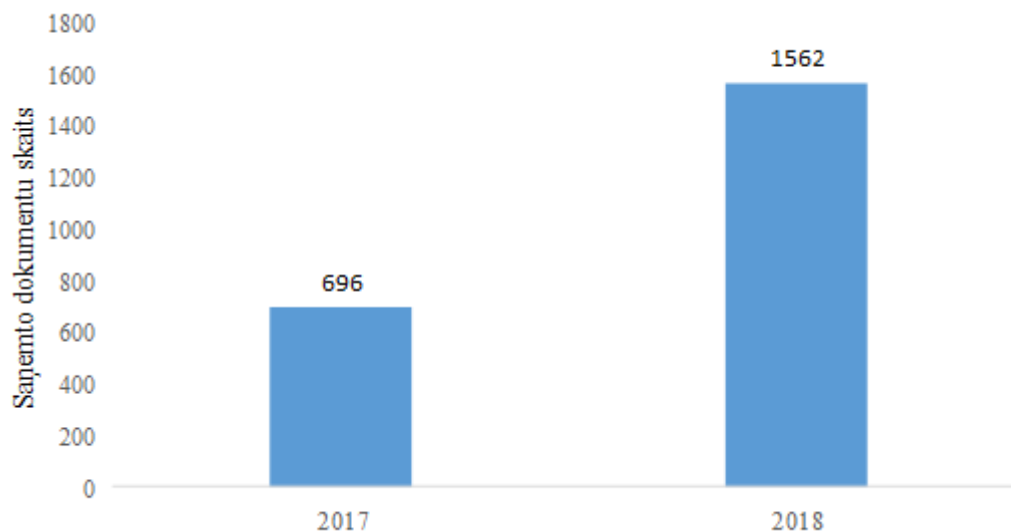

Bez gatavošanās un līdzdalības sanāksmēs Inspekcijai ir nepieciešams nodrošināt arī aizvien pieaugošu ar šīm sanāksmēm un to ietvaros pieņemtu lēmumu saistītu dokumentu tulkojumu uz latviešu valodu atbilstības pārbaudi. Kopējo darba apjoma pieaugumu ilustrē arī

Inspekcijas Eiropas Savienības un starptautiskās sadarbības nodaļas saņemto dokumentu apjoms. Inspekcijas starptautiskās sadarbības ietvaros saņemtie dokumenti no 2017.gada 1.marta līdz 2018.gada 31.decembrim attēlota 6. attēlā.

6.attēls

Inspekcijas starptautiskās sadarbības ietvaros saņemtie dokumenti no 2017.gada 1.marta līdz 2018.gada 31.decembrim¹⁶

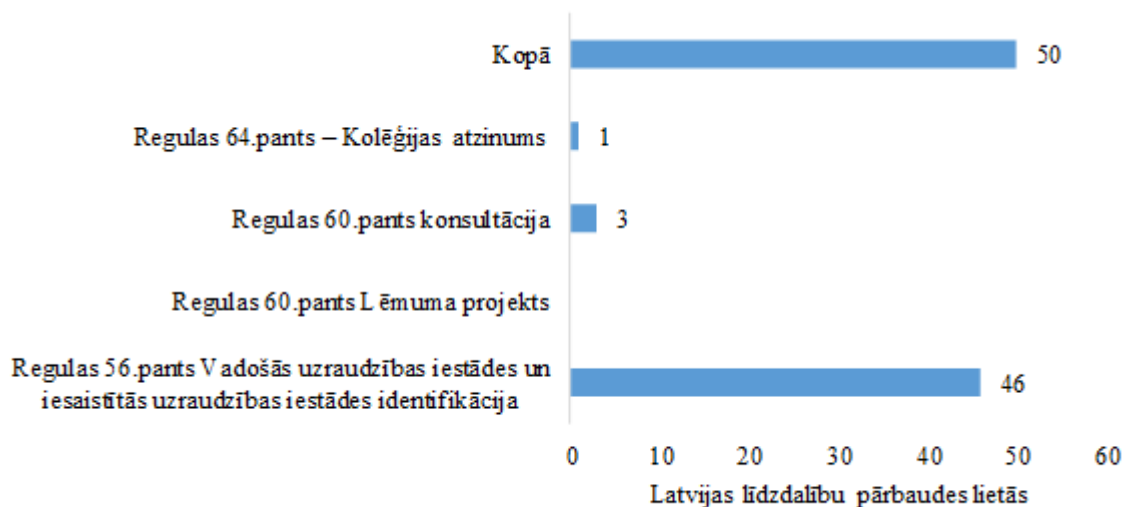
Kolēģijas iekšējā lietvedības sistēma

Efektīva Kolēģijas darba nodrošināšanai Eiropas Datu aizsardzības kolēģija ievieša iekšējo lietvedības sistēmu. Šī sistēma izstrādāta Vispārīgās datu aizsardzības regulas VII nodaļas noteikto uzdevumu realizācijai, lai padarītu efektīvāku "vienas pieturas aģentūras" principa ieviešanu, kā arī veicinātu konsekventu Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanu starp dalībvalstīm. Jaunās lomas starptautiskās sadarbības ietvaros pildīšanai izveidotās lietvedības sistēmas savietojamība ar Inspekcijas lietvedības sistēmu pašlaik netiek nodrošināta. Līdz ar to, lai spētu pilnvērtīgi nodrošināt Inspekcijas uzdevumu izpildi, gan kā Latvijas tiešās valsts pārvaldes iestādei, gan arī kā Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas aktīvam dalībniekam, Inspekcijas darbiniekiem, kuri strādā ar šo sistēmu ir faktiski jāveic darbs divās lietvedības sistēmās. Kopš Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas iekšējā informācijas sistēmas izmantošanas uzsākšanas, katru mēnesi šajā sistēmā tiek iekļauts lielāks jaunu, uzsāktu lietu skaits. Inspekcija uzskata, ka lietu skaita palielināšanās ir saistīta ar to, ka labāk izprotot dažādo izmeklēšanas lietu būtību var konstatēt biežāku starptautiskās sadarbības komponentes pastāvēšanu. Latvijas gadījumā lielākā daļa sistēmā iekļauto lietu tieši neskar Latvijas intereses, tomēr tieši pārskata gada beigās ir iezīmējies tādu sistēmā iekļauto lietu, kas tiešā veidā skar Latvijas valstspiederīgos, un Latvijā reģistrētu uzņēmumu veiktās personas datu apstrādes, pieaugums. Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas iekšējā informācijas aprites sistēma ir rīks arī iekšējo lēmumu saskaņošanai un informācijas apmaiņai par dažādu ar personas datu aizsardzību saistītu problēmjaudājumu izskatīšanai. Raksturojums par Latvijas līdzdalību pārbaudes lietās Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas iekšējā lietvedības sistēmā attēlots 7. attēlā.

¹⁶ Eiropas Savienības un starptautiskās sadarbības nodaļas izveidošanas datums 2017.gada 1.marts.

Raksturojums par Latvijas līdzdalību pārbaudes lietās Eiropas Datu aizsardzības kolēģijas iekšējā lietvedības sistēmā

Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktā sadarbības un konsekvences mehānisma izmantošana ir rīks, kad iespējama Latvijas datu subjektu iespējamo interešu aizskārums, ko veicis citā Eiropas Savienības dalībvalstī aktīvs uzņēmums, efektīvāka izmeklēšana. Tomēr, to iespējams izmantot, piemēram, ievērojot "vienas pieturas aģentūras" principu nododot saņemto sūdzību attiecīgajai citas Eiropas Savienības dalībvalsts uzraudzības iestādei, kā arī veicot izmeklēšanas, kad Latvijā reģistrēts uzņēmums ir pārkāpis Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasības attiecībā uz citu Eiropas Savienības dalībvalstu iedzīvotāju personas datu aizsardzību. Pagājušajā gadā, Inspekcija uzsāka pārbaudi pēc iesnieguma saņemšanas no Eiropas Savienības dalībvalsts par iespējams Latvijas uzņēmuma izdarītiem pārkāpumiem (uzņēmums nenodrošināja Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktās informācijas sniegšanu saviem klientiem, tai skaitā šim uzņēmumam nebija izstrādāta privātuma politika), kas skāra datu subjektus vismaz 12 citās Eiropas Savienības dalībvalstīs.

Starptautiskās sadarbības ietvaros tika uzsākta arī pārbaude par īpašo kategoriju datu izmantošanu, lai nodrošinātu pieeju telpām.

Divpusējās sadarbības pasākumi

Papildus sadarbībai Kolēģijas ietvaros un dalībai starptautiskās konferencēs Inspekcija ir organizējusi arī pieredzes apmaiņas pasākumu ar Austrijas datu aizsardzības uzraudzības iestādi. Pieredzes apmaiņas ietvaros tika gūts ieskats par Austrijas iestādes ekspertu pārbaudes lietu izmeklēšanā izmantotajām metodēm, kā arī sniegta informācija par Inspekcijas pārbažu veikšanas paņēmieniem.

Inspekcijā tika uzņemti Moldovas datu aizsardzības iestādes pārstāvji. Apmeklējuma ietvaros vienas dienas garumā tika sniegta informācija par Inspekcijas darbību, datu aizsardzības problemātiku un veiktajiem pasākumiem personas datu aizsardzības veicināšanai Latvijā.

Starptautiskā sadarbība ārpus Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktajiem uzdevumiem

Inspekcijas pienākumi starptautiskās sadarbības jomā ir noteikti ne tikai Regulā, noteiktu pienākumu kopumu Inspekcijai nosaka gan Konvencija, gan arī Eiropas Savienības speciālie normatīvie akti Eiropas Savienības informācijas sistēmu uzraudzībā.

Eiropas informācijas sistēmu uzraudzība

Inspekcija starptautiskās sadarbības ietvaros turpināja pildīt arī citos (papildus Vispārīgajai datu aizsardzības regulai) normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, tai skaitā izskatot un sniedzot atbildes uz datu subjektu pieprasījumiem attiecībā uz personas datu aizsardzību Šengenas informācijas sistēmas un Eiropola informācijas sistēmas ietvaros. pārskata gadā notika kārtējā Latvijas novērtēšana Eiropas Padomes Regulas (ES) Nr. 1053/2013 (2013. gada 7. oktobris), ar ko izveido izvērtēšanas un uzraudzības mehānismu, lai pārbaudītu Šengenas acquis piemērošanu, un ar ko atceļ Izpildu komitejas lēmumu (1998. gada 16. septembris), ar ko izveido Šengenas izvērtēšanas un īstenošanas pastāvīgo komiteju ietvaros. Inspekcija, saņemot Tieslietu ministrijas atbalstu, nodrošināja novērtēšanas ekspertu komisijas uzņemšanu, informācijas sniegšanu tiem, kā arī nodrošināja atbalstu klātienē pārbaūžu norisē.

Konvencija par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi (108. konvencija)

Papildus iepriekš minētajam pārskatā gadā Inspekcija turpināja līdzdarboties Eiropas Padomes Konvencijas par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu automātisko apstrādi (108. konvencija) konsultatīvās komitejas darbā, gan piedaloties klātienē sanāksmēs, gan sniedzot prasīto statistisko informāciju, gan arī komentējot sagatavotos darba dokumentus.

1.4.16. Konsultē vispirms

Inspekcija 2017. gada 15. jūnijā parakstīja sadarbības memorandu par "Konsultē vispirms" principa iedzīvināšanu, veicinot valsts pārvaldes iestāžu uz klientu orientētu darbību.

"Konsultē vispirms" princips paredz valsts pārvaldes uzraudzības iestādēm sadarboties ar uzņēmējiem un strādāt pēc principa, ka galvenais nav sodīt, bet gan būt uzņēmēja uzticamam palīgam un sadarbības partnerim, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi Latvijā, tai skaitā veicinātu Valdības deklarācijā noteikto mērķu tautsaimniecības attīstību.

Piemērojot "Konsultē vispirms" principu 32 gadījumos Inspekcija ir aicinājusi pārzini pildīt Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteiktos pārziņa pienākumus. Ievērojot Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasības pārzinis 25 (78%) gadījumos pārzinis ir izpildījis Inspekcijas aicinājumu.

Attiecībā uz Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešu piemērošanu, izvērtējot datu aizsardzības pārkāpumus, Inspekcija arī turpmāk piemēros principu "Konsultē vispirms", panākot, ka uzņēmējiem ir skaidri saprotamas piemērojamās prasības. Inspekcija turpinās iekšējo procesu un kontroles sistēmas pielāgošanu, efektivitātes izvērtēšanu, lai šī principa piemērošanu turpinātu nostiprināt Inspekcijas ikdienas praksē, atrodot nepieciešamo līdzsvaru starp Inspekcijas korektīvo funkciju piemērošanu un pārziņa konsultēšanu.

Vispārīgajā datu aizsardzības regulā liela nozīme tiek piešķirta datu apstrādē iesaistīto uzņēmumu pašregulācijas pasākumiem, tai skaitā Vispārīgās datu aizsardzības regulas 40.pantā minēto rīcības kodeksu izstrādei. Līdz ar to Inspekcija iespēju robežās ir sniegusi atbalstu dažādu nozaru asociācijām attiecīgās nozares vai jomas ietvaros piemērojamu vadlīniju personas datu aizsardzībā izstrādē. Tā, piemēram, vēl pārskata gadā tika noslēgts darbs pie Latvijas Finanšu nozares asociācijas (līdz 2018. gada 24. jūlijam Latvijas Komerbanku asociācija) vadlīniju izstrādes, Inspekcija līdzdarbojusies arī pie Latvijas Personāla vadīšanas asociācijas vadlīnijām personas datu aizsardzības jomā. Tiek turpināts darbs pie Latvijas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju asociācijas vadlīniju personas datu apstrādei izstrādes. Inspekcija sniegusi konsultatīvu atbalstu arī Latvijas Zvērinātu advokātu padomei personas datu aizsardzības vadlīniju sagatavošanā.

1.4.17. Eiropas Komisijas līdzfinansēto projektu realizācija

Pārskata gadā Inspekcija ir uzsākusi divu Eiropas Komisijas līdzfinansētu projektu realizāciju.

Inspekcija kā viens no partneriem piedalās Eiropas Komisijas pamatprogrammas pētniecībai un inovācijai "Apvārsnis 2020" ("*Horizon 2020*") 2016.–2017. gada darba programmas projekta Nr. 786741 "*Mākoņplatforma mikrouzņēmumiem VDAR atbilstības nodrošināšanai*" ("*GDPR Compliance Cloud Platform for Micro Enterprises*") (akronīms – SMOOTH) īstenošanā. SMOOTH projekta ietvaros tika uzsākts darbs pie SMOOTH mākoņa platformas izstrādes. Projekts paredz, ka platformas darbības nodrošināšanai tajā tiks integrēti vairāki rīki, kuru izstrāde arī tiek paredzēta šī projekta ietvaros. Tas ietver "SMOOK""SOOTHTEXT", "SMOOTHDATA", "SMONLINE Web", "SMONLINE App" "SMOOKIT" rīku izstrādi. Tie ietver risinājumus, kas ļaus veikt automatisku ar privātuma aizsardzību saistītu teksta dokumentu analīzi, kas nākotnē varētu sniegt daudzvalodu tekstizraces un augstas sarežģītības dokumentu mašīnmācīšanās izpētes un tehnoloģiskos risinājumus, veikt fizisko personu datu glabātavas analīzi, kas nākotnē varētu sniegt izpētes un tehnoloģiskos risinājumus datu integrēšanas un analīzes metodēm datubāzēs, veikt personas datu analīzi interneta vietnēs un mobilajās lietotnēs, kas nākotnē varētu sniegt izpētes un tehnoloģiskos risinājumus tiešsaistes tiešās tirgvedības un datu nopludināšanas jautājumos. Papildus tam projekts paredz, ka platformas lietotājam būs iespēja izmantot viegli lasāmus materiālus par Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas jautājumiem piemērotu tieši šai mērķauditorijai. Tomēr platformas galvenais mērķis saskaņā ar Dotācijas līgumā noteikto ir nodrošināt mikrouzņēmumiem iespēju iegūt automatizēti izveidotu atbilstības ziņojumu par šo uzņēmuma veikto apstrāžu atbilstību Vispārīgās datu aizsardzības regulas, bet kādu neatbilstību konstatēšanas gadījumā saņemt ieteikumus to novēršanai.

SMOOTH projekta ieviešanas periods 2018. gada maijs – 2020. gada novembris, ārvalstu finansējums 61 875 *euro*, kopējais finansējums 64 474 *euro*. 2018.gadā SMOOTH projekta ietvaros apgūti 8 483 *euro*.

Projekta īstenošana sadalīta 10 darbu pakotnēs, kuras sadalīti pa radniecīgu uzdevumu kopām. Kopš projekta īstenošanas uzsākšanas līdz pārskata gada beigām nodrošināta sākotnējo uzdevumu izpilde visās darbu pakotnēs, kā arī platformas pagaidu versijas izstrāde un tika uzsākta gatavošanās platformas ietvaros paredzēto algoritmu mācīšanās procesa veikšanai, kā arī darbs pie informācijas izplatīšanas aktivitāšu īstenošanas saskaņā ar atbildīgo projekta partneru izstrādāto informācijas izplatīšanas stratēģiju.

Inspekcija ir vadošais partneris projektā "Vispārīgā datu aizsardzības regula – iespējas un atbildība mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU); tiesības un riski nepilngadīgām personām" (turpmāk – DPSME), projekta Nr.814774, Eiropas Komisijas Tieslietu ģenerāldirektorāta finanšu programmas "Tiesības, vienlīdzība un pilsonība" 2014.–2020. gadam ietvaros.

Projekts tiks īstenots visos Latvijas reģionos (Rīgas, Jelgavas, Cēsu, Jēkabpils, Ventspils, Valmieras, Daugavpils, Liepājas, Ludzas pilsētās). Projektā plānots uzrunāt mērķauditoriju – nepilngadīgās personas vecumā no 13 līdz 17 gadiem, kā arī mazos un vidējos uzņēmējus. Savukārt ar tā izpildi saistīto organizatorisko pasākumu veikšana uzsākta pārskata gada beigās.

DPSME projekta ieviešanas periods 2018. gada decembris – 2020. gada novembris, ārvalstu finansējums 96 000 *euro*, kopējais finansējums 142 029 *euro*.

2. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

Inspekcijas budžetu pārskata gadā veidoja apakšprogramma 09.02.00 "Fizisko personu datu aizsardzība" un 70.10.00 "Citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)".

Inspekcijas finansējumu veido trīs ieņēmumu avoti:

1. dotācija no vispārējiem ieņēmumiem;
2. maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi;
3. ārvalstu finanšu palīdzība.

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Pārskata gadā tika piešķirts papildu finansējums starptautiskās konferences (foruma) organizēšanai par Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanas gaitu ES 50 000 *euro* apmērā.

Finansējuma izlietojums un rādītāju izpilde pārskata gadā un to salīdzinājums ar 2017. gadu atspoguļots tabulā "Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2018. gadā" atspoguļots 3. tabulā.

3. tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2018.gadā

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde), <i>euro</i>	Pārskata gadā, <i>euro</i>	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	690 140	700 898	782 894
1.1.	dotācijas	614 929	666 665	654 478
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	75 211	24 333	119 933
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	9 900	8 483
2.	Izdevumi (kopā)	620 093	742 645	705 996
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	612 115	728 587	699 479
2.1.1.	kārtējie izdevumi	612 115	728 342	699 265
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	245	214
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	7 978	11 033	6 517

Budžeta programmas ietvaros apgūti 705 996 *euro* jeb 95.1% no plānotajiem izdevumiem:

1. apakšprogrammas 09.02.00. "Fizisko personu datu aizsardzība" apgūti 697 513 *euro* 95.2%;

2. apakšprogrammas 70.10.00 "Citu ES politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)" apgūti 8 483 *euro* jeb 85.7%.

Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem ir palielinājušies par 95 600 *euro* jeb 392.9% salīdzinot ar plānotajiem. Ņemot vērā Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteikto personas datu aizsardzības speciālistu lomu, pārskata gadā būtiski pieauga arī personu skaits, kuras vēlējās kārtot personas datu aizsardzības speciālista pārbaudījumu (skatīt Pārskata 2.2.4.apakšpunktu).

Atbilstoši resursu izlietojumam, pārskata gadā sabiedrības informēšanai personas datu aizsardzības jomā izstrādāta rekomendācija "Datu valsts inspekcijas rekomendācijas novērtējumam par ietekmi uz datu aizsardzību".

Budžeta apakšprogrammas 09.02.00 "Fizisko personu datu aizsardzība" plānoto rezultātu un to rezultātu izpilde apkopota tabulā "Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildes analīze 2018. gadā" atspoguļotas 4. tabulā.

4. tabula

Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildes analīze 2018. gadā

Rādītāja nosaukums	Plānotā vērtība	Izpilde	Paskaidrojums
Konstatēto personas datu aizsardzības pārkāpumu īpatsvars (% pret kopējo veikto pārbaužu skaitu)	15	2.4	Konstatēto personas datu aizsardzības pārkāpumu īpatsvars (%) pret kopējo veikto pārbaužu skaitu attiecībā pret plānoto ir par 84.0% mazāks. Rezultatīvais rādītājs nav sasniegts, jo 2018.gadā pastāvošās ažiotažas datu aizsardzībā dēļ, Inspekcija no iedzīvotājiem saņēma lielu iesniegumu skaitu, kuri, lai arī bija saistīti ar datu apstrādi, tomēr nesaturēja pārkāpuma pazīmes. Inspekcijas ieskatā lielais iesniegumu skaits ir uzskatāms par pozitīvu tendenci, jo liecina, ka Latvijas iedzīvotāji ir informēti par personas datu aizsardzības jomu, savukārt pārziņi ir spējuši organizēt datu apstrādes procesus atbilstoši normatīvo aktu ietvaram.
Personas datu apstrādes pārbaužu skaits	580	1 206	Faktiski reģistrēto personas datu apstrādes pārbaužu skaits palielinājies attiecībā pret plānoto reģistrēto personas datu apstrādes pārbaužu skaitu par 107.9%. Personas datu apstrādes pārbaužu skaitam ir tendence pieaugt, tāpēc ka iedzīvotāji kļūst arvien zinošāki fizisko personu datu apstrādes jautājumos un izmanto savas tiesības uz savu personas datu aizsardzību.
Izstrādāto rekomendāciju skaits	1	1	Izstrādāta rekomendācija "Datu valsts inspekcijas rekomendācijas novērtējumam par ietekmi uz datu aizsardzību"
Organizēta konference, skaits	1	1	25. maijā organizēta konference (forums) "Digitālā ēra 2018. GDPR"
Konference par Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanu, euro	50 000	35 232	Konferences (forum) izdevumi tika izlietoti 70.5% apmērā. Plānojot konferences organizēšanas izdevumus, visus izdevumus bija plānots segt no Inspekcijas budžeta. Savukārt konference tika organizēta sadarbībā ar Tieslietu ministriju, kā rezultātā izdevumi tika segti gan no Tieslietu ministrijas, gan no Inspekcijas budžeta.
Kredītinformācijas biroja nodeva un nodeva par personas datu apstrādes	65 734	45 003	2018. gadā nodevu ieņēmumi ir par 31.5% mazāki salīdzinot ar plānotajiem nodevu ieņēmumiem, tāpēc ka saskaņā ar Vispārīgo

reģistrēšanu vai Datu likumā noteikto reģistrējamo izmaiņu izdarīšanu, <i>euro</i>			datu aizsardzības regulu no 25. maija personas datu apstrādes reģistrāciju nav jāveic.
Naudas sodi, ko uzliek Inspekcija, <i>euro</i>	14 940	30 454	Iekasēto naudas sodu kopējais apmērs par 103.8% pārsniedz plānoto. Salīdzinot ar plānotajiem palielinātais ieņēmumu skaits daļēji skaidrojams ar iepriekšējā pārskata periodā piemēroto naudas sodu iekasēšanu, kuri atradās pārsūdzības procesā. Pēc pārsūdzības procesu izbeigšanas, atstājot negrozītu Inspekcijas lēmumus, naudas sodi tika iekasēti 2018. gadā.

2018. gadā Inspekcija rezultatīvo rādītāju plānoto vērtību ir sasniegusi daļēji.

Galvenie apstākļi, kas ietekmējuši Inspekcijas budžeta izpildi pārskata gadā:

1. sākot ar 25. maiju Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošana;
2. līdz ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas uzsākšanu radītās ažiotažas neproporcionāli palielinātais darba apjoms;
3. Inspekcijai nav pietiekošas kapacitātes uzlikto funkciju izpildei.

Lai nodrošinātu Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanu un uzlikto jauno funkciju veikšanu, Inspekcija pieprasīja papildus 15 amata vietas un finansējumu to nodrošināšanai.¹⁷ Likumprojekta "Personas datu apstrādes likums" (Fizisko personu datu apstrādes likums) virzības laikā tika pieņemts lēmums, ka jautājumu par papildu finansējuma piešķiršanu 2019. gadam un turpmākajiem gadiem izskatīt kā prioritāru pasākumu valsts budžeta projekta sagatavošanas procesā.¹⁸

Tika pieprasīts papildus finansējums Inspekcijas kapacitātes stiprināšanai 2019. gadā un turpmākajos gados.

Valsts budžeta 2019. gadam sagatavošanas procesā papildus amata vietas un finansējums netika piešķirts.

2.2. Sniegtie maksas pakalpojumi

Inspekcija sniedza maksas pakalpojumus saskaņā ar cenrādi, kas apstiprināts ar Ministru kabineta 2013. gada 24. septembra noteikumiem Nr.992 "Datu valsts inspekcijas maksas pakalpojumu cenrādis".

Pārskata gadā Inspekcija ir sniegusi maksas pakalpojumus 119 933 *euro* apmērā. Salīdzinot ar 2017. gadu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem palielinājušies par 44 722 *euro* jeb 59.5%.

Atsevišķu Inspekcijas piedāvāto maksas pakalpojumu nodrošināšana ir pārtraukta ņemot vērā Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešas piemērošanas uzsākšanu, piemēram, personas datu apstrādes reģistrācijas apliecības vairāk netiek izsniegtas, jo Vispārīgajā datu aizsardzības regulā nav paredzēts personas datu apstrādes reģistrācijas pienākums.

¹⁷ Likumprojekta "Personas datu apstrādes likums" anotācija.

¹⁸ Ministru kabineta 2018. gada 6. marta sēde Nr.14 40.§ Likumprojekts "Personas datu apstrādes likums" 2. punkts.

2.2.1. Personu datu apstrādes reģistrācijas apliecības izsniegšana

Saskaņā ar Datu likuma 22. panta trešo daļu, reģistrējot personas datu apstrādi, Inspekcija izsniedz pārziņim vai viņa pilnvarotajai personai lēmumu par datu apstrādes reģistrāciju.

Personu datu apstrādes reģistrācijas apliecību Inspekcija izsniedz par maksu saskaņā ar Ministru kabineta apstiprinātu maksas pakalpojumu cenrādi pēc Datu likuma 21. pantā minēto personu pieprasījuma saņemšanas.

Maksa par personas datu apstrādes reģistrācijas apliecības izsniegšanu ir 14.23 *euro*. pārskata gadā tika izsniegtas 18 personas datu apstrādes reģistrācijas apliecības (2017. gadā izsniegtas 40 personas datu apstrādes reģistrācijas apliecības).

2.2.2. Personu datu apstrādes reģistrācijas iesnieguma aizpildīšana un izdrukāšana

Inspekcija konsultēja pārziņus par personas datu apstrādes reģistrācijas iesnieguma aizpildīšanu, tiekoties klātienē un izdrukājot aizpildīto personas datu apstrādes reģistrācijas iesniegumu. Pārskata gadā šis maksas pakalpojums ir sniegts 15 pārziņiem vai to pārstāvjiem (2017. gadā aizpildīti 40 personas datu apstrādes reģistrācijas iesniegumi). Maksa par pakalpojumu 30.15 *euro*.

2.2.3. Organizētie semināri fizisko personu datu aizsardzības jomā

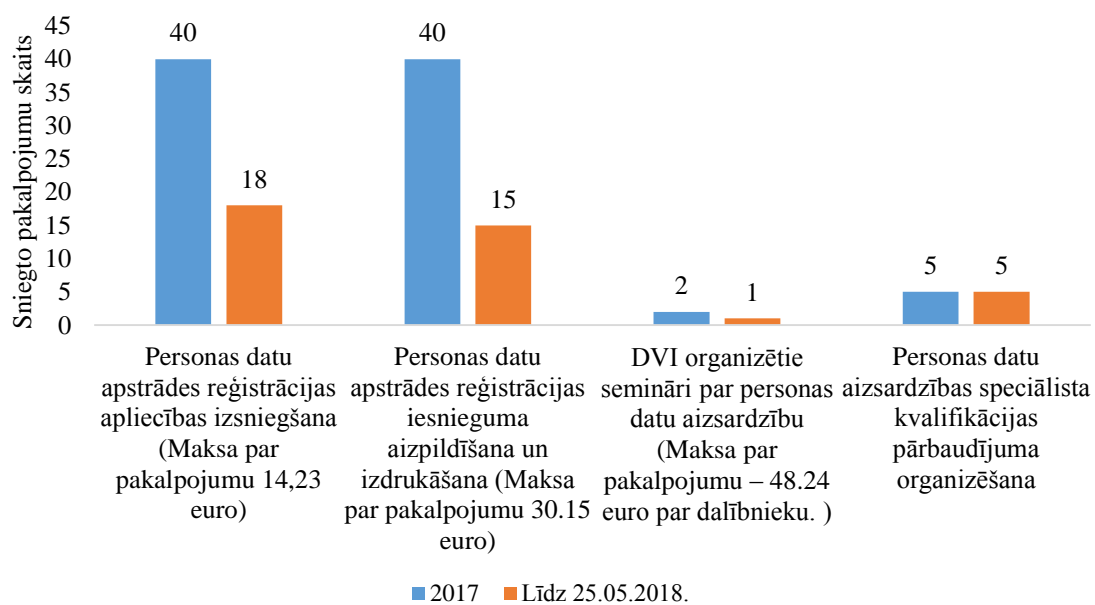
Inspekcija organizēja informatīvos seminārus par personas datu aizsardzību – Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanu, kura piemērojama ar 2018. gada 25. maiju, personas datu apstrādes reģistrāciju, personas datu aizsardzības auditu, videonovērošanu u.c. personas datu aizsardzības jautājumiem. Pārskata gadā Inspekcija organizēja vienu maksas semināru 118 klausītājiem (2017.gadā organizēti divi semināri kopā 68 klausītājiem). Maksa par pakalpojumu – 48.24 *euro* par dalībnieku.

2.2.4. Personu datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas pārbaudījuma organizēšana

Inspekcija pārskata gadā organizēja piecus personas datu aizsardzības speciālistu pārbaudījumus, kuros kopā piedalījās 397 pretendenti (2017. gadā organizēti pieci pārbaudījumi 208 pretendentiem). Pakalpojums ietver pārbaudījuma jautājumu un uzdevumu sagatavošanu, individuālu atbilžu veidlapu sagatavošanu, pārbaudījuma organizēšanu un rezultātu vērtēšanu, ko veic komisija trīs personu sastāvā, kā arī lēmumu par pārbaudījuma rezultātiem sagatavošanu un apliecību izsniegšanu. Maksa par pakalpojumu - 293.01 *euro* vienam pretendentam.

Sniegto maksas pakalpojumu rezultāti pa gadiem attēlots 8.attēlā.

8.attēls
Sniegtie maksas pakalpojumi

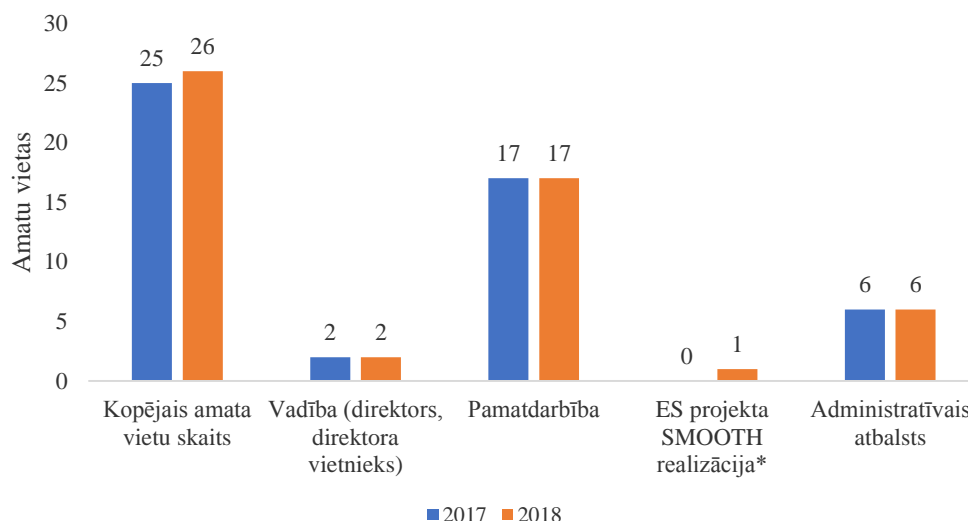

3. Personāls

Pārskata periodā Inspekcijā apstiprinātas 25 amata vietas un 1 (vienu) amata vieta uz noteiktu laiku Eiropas Savienības projekta SMOOTH realizācijai no 2018. gada 6. augusta līdz 2020. gada 31. oktobrim. Savukārt ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas uzsākšanu amata vietu skaits Inspekcijā palicis nemainīgs, neskatoties uz to, ka ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešas piemērošanas uzsākšanu Inspekcijas veicamās funkcijas un uzdevumi paplašinās. Amatu vietu sadalījums attēlots 9. attēlā.

9. attēls

Amatu vietu sadalījums

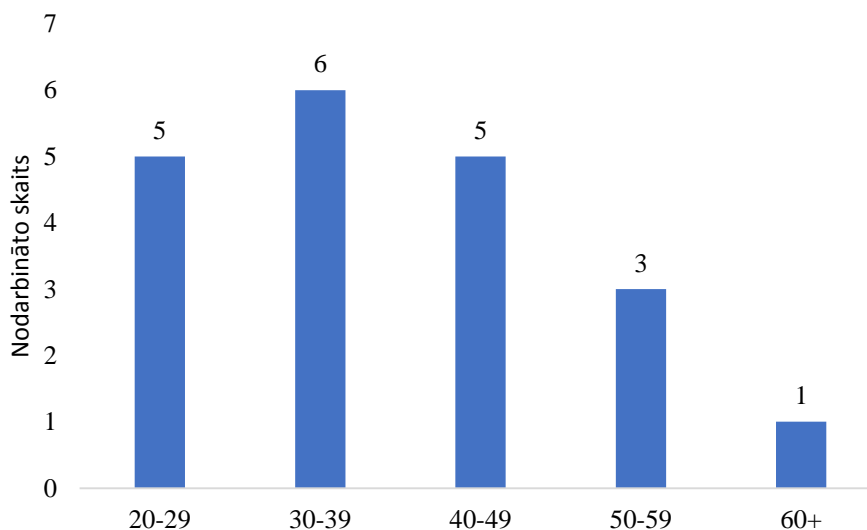

*Darba vieta uz noteiktu laiku ES projekta SMOOTH realizācijai no 06.08.2018. līdz 31.10.2020.

Vidēji pārskata gadā nodarbināti 20 ierēdņi un darbinieki (turpmāk – nodarbinātais), no tiem 15 sievietes un 5 vīrieši. Nodarbināto vidējais vecums bija 33 gadi. Salīdzinoši iepriekšējā pārskata gadā Inspekcijā nodarbināto vidējais vecums analogs. Inspekcijas nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām apkopots 10. attēlā.

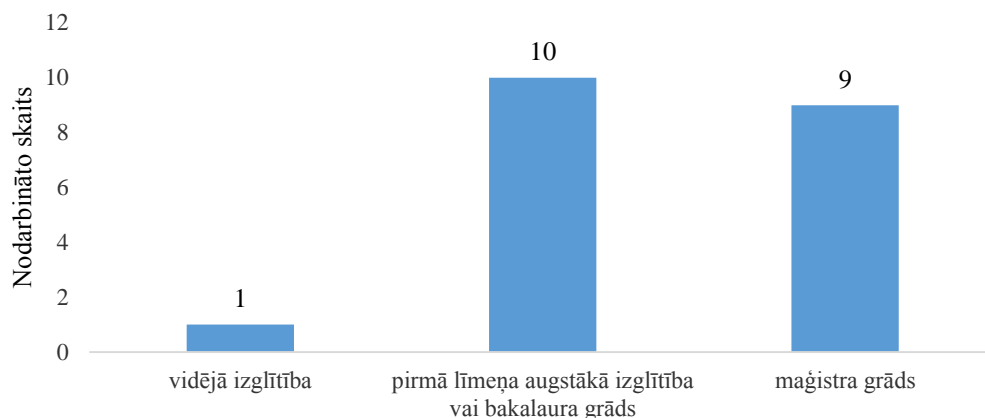
10. attēls

Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām 2018. gadā

Augstāko izglītību ir ieguvuši 99% nodarbināto. Inspekcijas nodarbināto izglītības līmeņu sadalījums 11. attēlā.

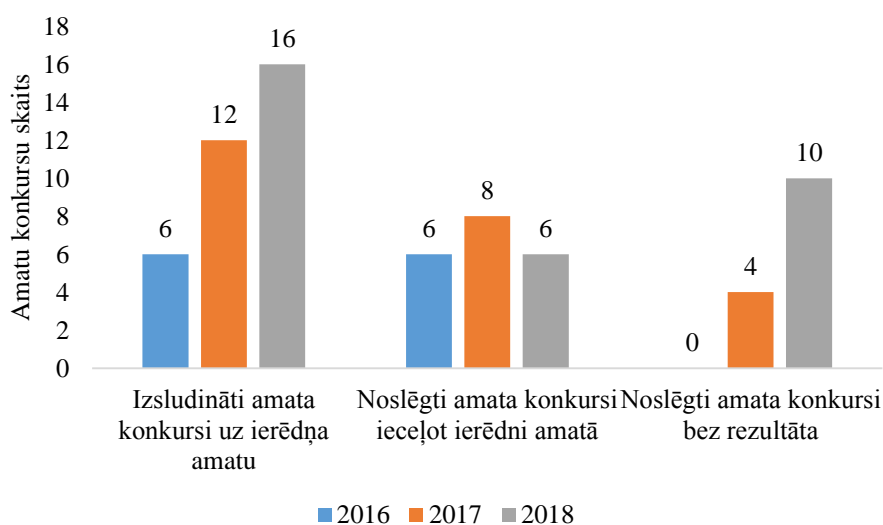
11. attēls
Nodarbināto sadalījums atbilstoši izglītībai 2018. gadā

Pārskata gadā tika izbeigtas valsts civildienesta attiecības ar 10 ierēdņiem un darba tiesiskās attiecības ar 2 darbiniekiem. Kopā pārskata gadā Inspekcijā darbu uzteica 12 nodarbinātie, kas ir 48 % no visām Inspekcijā esošajām amata vietām. Savukārt iecelti amatā tika 8 valsts civildienesta ierēdņi un nodibinātas darba tiesiskās attiecības ar 3 darbiniekiem. Inspekcijas nodarbinātie norādīja, ka mainīt darbu viņus pamudināja atalgojuma apmērs, ko var piedāvāt privātais sektors, pārāk liels darba un pienākumu apjoms, kā rezultātā nodarbinātajiem ir garīga un fiziska pārslodze un turpinās izdegšanas sindroms.

Pārskata gadā tika izsludināti 16 vakanto amata vietu konkursi uz ierēdņa amatu. Savukārt, no tiem 10 amata konkursi tika noslēgti bez rezultāta un 6 amata konkursi noslēgti iecelot ierēdņi amatā. Informācija par amata vietu konkursiem iepriekšējo trīs gadu periodā (pirms Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanas perioda un regulas ieviešanas un piemērošanas uzsākšanas periodā) apkopota 12.attēlā.

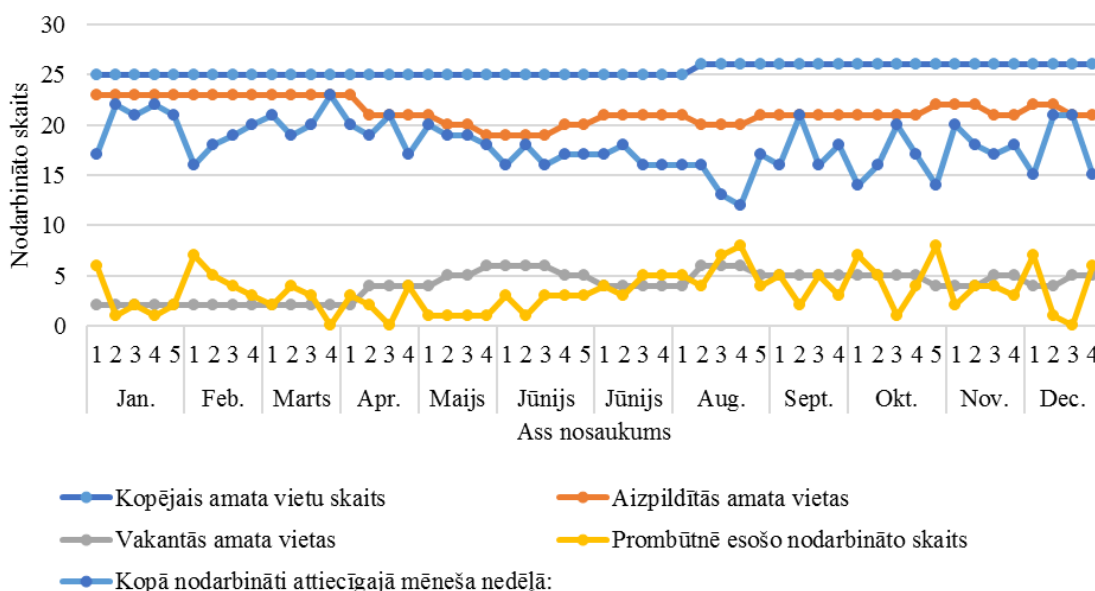
12. attēls
Amatu konkursu rezultātu apkopojums

Pārskata periodā vidējais darba aizpildījums 20 nodarbinātie vai 76% no divdesmit sešām amata vietām. Ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešas piemērošanas uzsākšanu Inspekcijā palielinājies Inspekcijas vakanto vietu skaits. Inspekcijas nodarbināto amata vietu aizpildījuma statistika pārskata gadā apkopota 13. attēlā un 14. attēlā.

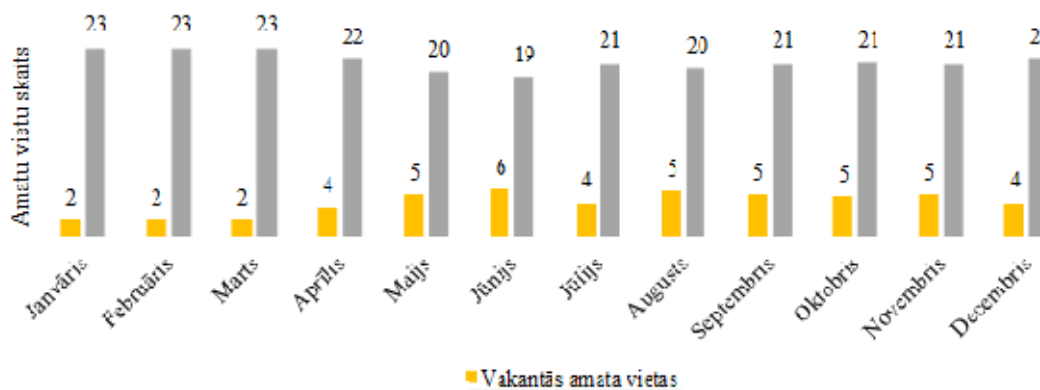
13.attēls

Nodarbināto amata vietu aizpildījums

14.attēls

Vakanto un aizpildīto amata vietu statistika

Inspekcijas nodarbināto apbalvošana

2018. gada 3. maijā Tieslietu ministrijas un tiesu sistēmas apbalvojumu pasniegšanas ceremonijā tika apbalvoti trīs Inspekcijas nodarbinātie ar Tieslietu ministrijas II pakāpes Atzinības rakstu un "sudraba" spalvu. Divi Inspekcijas nodarbinātie tika apbalvoti par būtisku ieguldījumu tieslietu sistēmas attīstībā un starptautiskās sadarbības veicināšanā tieslietu jomā un viens nodarbinātais par būtisku ieguldījumu tieslietu sistēmas attīstībā un priekšzīmīgu un radošu darba pienākumu pildīšanu. Tas apliecina, ka Inspekcijas nodarbinātie ir kvalificēti un profesionāli, spēj sniegt pievienoto vērtību personas datu aizsardzības jomā.

Inspekcijas pateicības un novērtējumi

Inspekcija lepojas ar pārskata gadā saņemtajam daudzskaitlīgajām pateicībām no nozaru pārstāvjiem par organizētajiem semināriem un dalības nodrošināšanu citu iestāžu organizētajos pasākumos personas datu apstrādes jautājumos.

Tāpat Inspekcijas ir saņēmusi novērtējumus no citām valsts pārvaldes iestādēm par sniegto ieguldījumu nacionālās pozīcijas sagatavošanā tiesvedībā un par līdzdalību normatīvo aktu izstrādē.

4. Komunikācija ar sabiedrību

Pārskata gadā Inspekcija sadarbībā ar Tieslietu ministriju un masu informācijas līdzekļiem, nodrošināja sabiedrības informēšanu un izpratnes veicināšanu par fizisko personu datu aizsardzību.

Inspekcijas ikdienas darbā komunikācija ar sabiedrību ir ļoti būtiska un nozīmīga, jo stājoties spēkā Vispārīgajai datu aizsardzības regulai, kuras prasību piemērošana uzsākta ar 2018. gada 25. maiju, viens no Inspekcijas kā uzraudzības iestādes pamatuzdevumiem ir veicināt sabiedrības izpratni par personas datu aizsardzību.

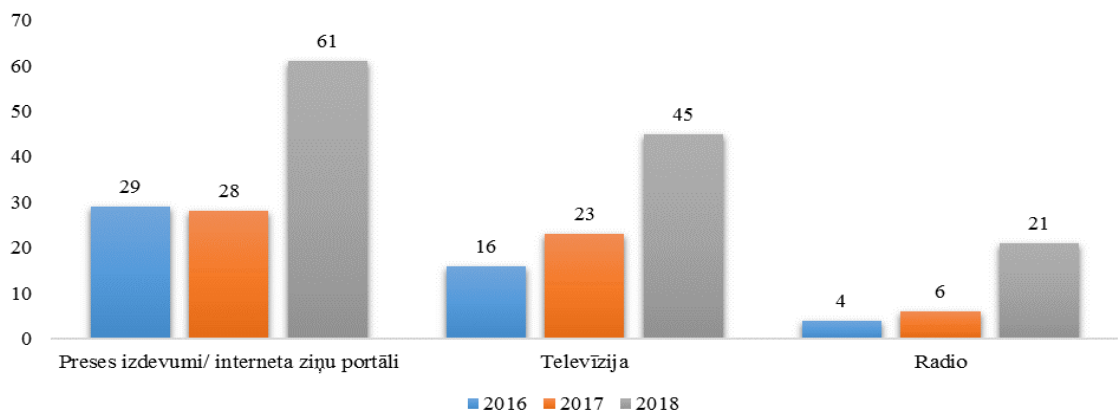
4.1. Sabiedrības informēšanas pasākumi

Sabiedrības informēšanu fizisko personu datu apstrādes un aizsardzības jomā Inspekcija īsteno, izmantojot masu komunikācijas instrumentus:

1. preses relīzes;
2. televīzijas un radio raidījumi;
3. preses izdevumi (drukātie un elektroniskie);
4. sociālās tīklošanas vietnes (Facebook.com, Twitter);
5. konferences, semināri, informatīvās lekcijas.

Pārskata gadā Inspekcijas pārstāvji, sabiedrības informēšanas nolūkos, sadarbojoties ar masu informācijas līdzekļiem, gan rakstiski, gan mutiski sniedza intervijas 127 gadījumos, skaidrojot fizisko personas datu apstrādes un aizsardzības jautājumus saskaņā ar spēkā esošo regulējumu un Vispārīgās datu aizsardzības regulas noteiktajām prasībām. Skaidrojumi masu informācijas līdzekļiem sniegti par atsevišķiem personas datu apstrādes un aizsardzības pārkāpumiem, tai skaitā, personas datu apstrādes tiesiskumu, veicot audio un video ierakstus, personas apliecināšanu dokumentu kopēšanu, saglabāšanu, personas datu apstrādi sociālajās tīklošanas vietnēs, komerciālo paziņojumu saņemšanu, Vispārīgās datu aizsardzības regulas normu skaidrojumu, personas datu aizsardzības speciālista norīkošanu, personas datu apstrādes reģistrācijas atcelšanu Inspekcijā no 2018. gada 25. maija. Sadarbība ar masu informācijas līdzekļiem attēlota 15. attēlā.

15. attēls
Sadarbība ar masu informācijas līdzekļiem

4.2. Informatīvi izglītojošie pasākumi

Katru dienu iepirkšanās centros, pirmsskolas izglītības iestādēs, vidusskolās, augstskolās, plašsaziņas līdzekļos, ministrijās un valsts pārvaldes un pašvaldību iestādēs, kā arī svinīgos pasākumos bija dzirdams profesionāliem labi zināmais, bet daudziem iedzīvotājiem jaunais svešvārds Vispārīgā datu aizsardzības regula. Lai skaidrotu sabiedrībā izveidojušos mītus par Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanu, Inspekcija sadarbībā ar Tieslietu ministriju skaidroja iedzīvotājiem viņu tiesības, pārziņu un datu apstrādātāju pienākumus, izstrādājot informatīvos materiālus sabiedrībai "Mīti un patiesība"¹⁹.

Pārskata gadā Inspekcija:

1. organizēja 52 (piecdesmit divas) informatīvās lekcijas un seminārus par personas datu aizsardzību un Regulas piemērošanu publiskā un privātā sektora pārstāvjiem;
2. nodrošināja ekspertu pārstāvību 76 (septiņdesmit sešos) citu iestāžu un komersantu organizētajos semināros, diskusijās un konferencēs, sanāksmēs un darba grupās;
3. organizēja citus pasākumus:
  - 3.1. 2018. gada 26. janvārī atvērto durvju dienas pasākums par godu Eiropas datu aizsardzības dienai (28. janvārī), kurā piedalījās skolēni. Skolēni tika informēti par personas datu aizsardzības pamatprincipiem, viņiem tika izskaidrotas viņu, kā datu subjektu tiesības, kā arī izskaidroti riski viņu personas datu aizsardzībai;
  - 3.2. 2018. gada 29. jūnija dalība ikgadējā sarunu festivālā "LAMPA" par aktuālākajām tēmām personas datu aizsardzībā pēc Vispārīgās datu aizsardzības regulas stāšanās spēkā;
  - 3.3. Tieslietu ministrija organizēja "Temīdas skrējienus", kuras laikā skolēni apmeklēja Datu valsts inspekciju un tika informēti par personas datu aizsardzības pamatprincipiem, iestādes struktūru un darbības mērķiem (29.09.).

Informatīvi izglītojošie pasākumi attēloti 16. attēlā.

16.attēls
Informatīvi izglītojošie pasākumi

¹⁹ Informatīvais materiāls "Mīti un patiesība" pieejams: <https://www.dvi.gov.lv/lv/zinas/miti-un-patiesiba-vispariga-datu-aizsardzibas-regula/>

Videokonferences

Veicinot sabiedrības informēšanu, Inspekcija sadarbībā ar Latvijas pašvaldību asociāciju organizēja trīs videokonferences par aktualitātēm.²⁰

Videokonferences norisinājās trīs daļās:

1. Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību ieviešana un piemērošanas process, datu aizsardzības speciālista iecelšana un personas datu apstrādes atbilstības novērtējuma sagatavošanas praktiskie aspekti (2018. gada 23. februāris.);
2. Personas datu apstrādi pašvaldību iestādēs, personas datu publicēšana pašvaldību informatīvajos izdevumos un mājaslapās, personas datu apstrāde domes sēžu norises laikā un tehniskie risinājumi datu aizsardzības prasību izpildes nodrošināšanai (2018. gada 28. februāris);
3. Personas datu apstrāde un aizsardzība Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centros, izglītības iestādēs, bibliotēkās. Kā nodrošināt personas datu apstrādi atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Kādi nosacījumi jāievēro, lai sagatavotos 2018. gada 25. maija izmaiņām (2018. gada 16. marts).

Visas trīs videokonferences ir iekļautas Latvijas pašvaldību savienības top 10 skatītāko videokonferenču sarakstā, no kā Latvijas pašvaldību savienība atzīst, ka pārskata gads pavadīts jaunās Vispārīgās datu aizsardzības regulas zīmē.²¹

Starptautisks forums "Digitālā ēra 2018 "

Piektais datu drošības forums "Digitālā Ēra 2018: Datu regulas un datu drošības forums", ar kuru pārskata gadā atzīmējām Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešas piemērošanas uzsākšanu Eiropas Savienības dalībvalstīs, tika organizēts 2018.gada 25.maijā. Starptautisko forumu 2018.gadā organizēja Tieslietu ministrija sadarbībā ar Inspekciju, IT uzņēmumu "Data Security Solutions" un Latvijas sertificēto personas datu aizsardzības speciālistu asociāciju. Starptautiskais forums noritēja Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.. Starptautiskajā forumā piedalījās 820 apmeklētāji klātienē un 4634 interesenti sekoja līdzī starptautiskā foruma gaitām tiešsaistē. Starptautiskajā forumā uzstājās 67 referenti, dalībniekiem bija pieejamas prezentācijas latviešu valodā (32), prezentācijas angļu valodā (16), paneļdiskusijas latviešu valodā (2) un paneļdiskusijas angļu valodā (1), 2 paneļdiskusijas un 10 prezentācijas abās valodās.²²

Pasākums ticis nominēts kā viens no kandidātiem prestižās WSIS balvas saņemšanai 2018. gadā sadaļā "Veidot pārliecību un drošību IKT tehnoloģiju izmantošanā".

²⁰Videokonferenču video materiāli pieejami: <https://www.dvi.gov.lv/lv/video/>

²¹Informācija pieejama <https://www.lps.lv/lv/zinas/lps/4546-desmit-popularakas-latvijas-pasvaldibu-savienibas-videokonferences-2018-gada>.

²²Informācija par starptautisko forumu pieejama: <https://www.digitaera.lv/lv/> . Starptautiskā foruma videomateriāli pieejami - <https://bit.ly/2UvGjRt> .

Preses konference pirms 2018. gada 25. maija starptautiskā foruma "Digitālā ēra 2018: Datu regulas un datu drošības forums"

Foto: Tieslietu ministrija

Citi informatīvi pasākumi

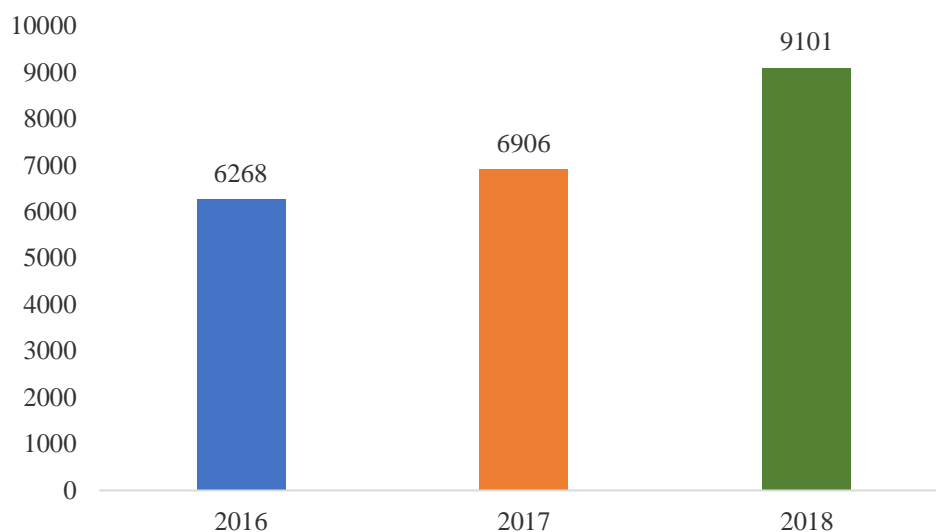
Katru darba dienu Inspekcijas nodarbinātie no plkst. 13.00 līdz plkst. 15.00. No 2018. gada 3. decembra pirmdienās un trešdienās no plkst. 14.30 līdz plkst. 16.30, piektdienās no plkst. 13.00 līdz plkst. 15.00, sniedz telefonkonsultācijas par Inspekcijas kompetencē esošajiem jautājumiem, skaidrojot FPDAL un Vispārīgās datu aizsardzības regulas normu piemērošanu personas datu apstrādei un aizsardzībai. 2018. gadā kopā tika sniegtas 2035 telefonkonsultācijas, vidēji 170 telefonkonsultācijas mēnesī. Ievērojot to, ka ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešu piemērošanu (2018. gada 25. maijs) pieauga sabiedrības interese par Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanu, Inspekcija no 2018. gada 12. aprīļa veica izmaiņas telefonkonsultāciju laikā, pagarinot telefonkonsultāciju sniegšanas laiku par vienu stundu (no pirmdienas līdz ceturtdienai no plkst. 13.00 līdz 16.00).

Pārskata periodā Inspekcijas lietvedībā kopā saņemti 9101 dokumenti, kas salīdzinoši ar iepriekšējo pārskata gadu ir par 32 % vairāk. Līdz ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešās piemērošanu uzsākšanu pastiprināti pieauga sabiedrības interese par Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanu, kā rezultātā Inspekcijas aktivitātes Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas skaidrošanā, būtiski palielinājušas Inspekcijā saņemto dokumentu skaitu. Saņemto dokumentu skaits atspoguļots 18. attēlā.

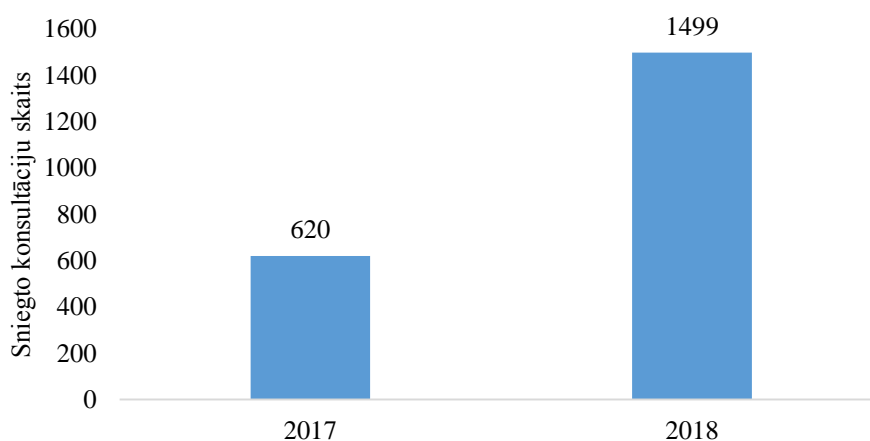

18. attēls
Saņemto dokumentu plūsma

1499 gadījumos Inspekcijas nodarbinātie sniedza rakstiskas konsultācijas par personas datu apstrādi un aizsardzību, Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanu. Inspekcija sniedza atbildes arī attiecībā uz nepieciešamību iecelt datu aizsardzības speciālistu, personas datu apstrādes reģistrācijas atcelšanu no 2018. gada 25. maija, komerciālo paziņojumu saņemšanu u.c.. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešas piemērošanas uzsākšanu, rakstiski sniegto konsultāciju skaits būtiski palielinās. Konsultāciju statistika pirms Vispārīgās datu aizsardzības regulas ieviešanas perioda, regulas ieviešanas un piemērošanas uzsākšanas periodā apkopota 19. attēlā.

19. attēls
Rakstiskās konsultācijas regulas prasību piemērošanai

166 gadījumos Inspekcijas nodarbinātie sniedza klātienē konsultācijas tai skaitā, valsts un pašvaldību iestāžu darbiniekiem, juridiskām personām par labākas prakses piemērošanu personas datu apstrādei un aizsardzībai, Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanu, atbilstoši pārziņa specifiskajiem personas datu apstrādes apstākļiem, datu subjekta (personas) tiesībām Vispārīgās datu aizsardzības regulas kontekstā.

5. 2019. gadā plānotie pasākumi

1. Nodrošināt Eiropas Komisijas 2018. gada 12. septembra vadlīniju dokumentā "par Savienības datu aizsardzības regulējuma piemērošanu vēlēšanu kontekstā", kā arī Eiropas Komisijas 2018. gada 12. septembra rekomendācijās "par vēlēšanu sadarbības tīkliem, tiešsaistes pārredzamību, aizsardzību pret kiberdrošību negadījumu novēršana un cīņa pret dezinformācijas kampaņām saistībā ar vēlēšanām" sniegto ieteikumu izpildi.
2. Izstrādāt ar Fizisko personu datu apstrādes likumu saistītos Ministru kabineta noteikumus.
3. Nodrošināt pārstāvību Eiropas Datu aizsardzības kolēģijā un stiprināt starptautisko sadarbību ar Eiropas Savienības datu aizsardzības uzraudzības iestādēm.
4. Informēt sabiedrību par Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanu, organizēt informatīvos seminārus, publiski pieejamus pasākumus, turpināt sadarbību ar masu komunikācijas līdzekļiem, sniedzot nepieciešamo informāciju, sabiedrības izpratnes veicināšanai par fizisko personu datu apstrādi un aizsardzību.
5. Turpināt īstenot projektu "Vispārīgā datu aizsardzības regula – iespējas un atbildība mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU); tiesības un riski nepilngadīgām personām" (General Data Protection Regulation – possibilities and responsibilities for small and medium-sized enterprises (SMEs); rights and risks for minors), projekta Nr.814774, ārvalstu finanšu instruments - Eiropas Komisijas Tieslietu ģenerāldirektorāta finanšu programma "Tiesības, vienlīdzība un pilsonība".
6. Turpināt īstenot projektu "GDPR (Vispārīgās datu aizsardzības regulas) nodrošināšana ar mākoņplatformas pakalpojuma izveidošanu mikrouzņēmumiem", projekta Nr.78671, partneris Eiropas Komisijas pamatprogrammas pētniecībai un inovācijai "Apvārsnis 2020" ("Horizon 2020") ietvaros.
7. Vispārīgās datu aizsardzības regulas 58. pantā noteikto pilnvaru īstenošana, piemērojot korektīvos pasākumus Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību ievērošanas nodrošināšanai.
8. Veicināt ieteikumu un vadlīniju Vispārīgās datu aizsardzības regulas prasību piemērošanai izstrādi nozaru ietvaros.
9. Turpināt stiprināt Inspekcijas kapacitāti, īstenojot strukturālās reformas, lai nodrošinātu Vispārīgajā datu aizsardzības regulā noteikto uzdevumu izpildi.
10. Nodrošināt Vispārīgajai datu aizsardzības regulai atbilstoša datu aizsardzības ietvara saglabāšanu "No-deal" Brexit gadījumā, attiecībā uz personas datu nodošanu uz Lielbritāniju.
11. Pēc Ministru kabineta noteikumu projekta "Datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas un datu aizsardzības speciālistu saraksta uzturēšanas noteikumi" spēkā stāšanās personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas pārbaudījuma organizēšana.
12. Turpināt "Konsultē vispirms" principa nostiprināšanu iestādes darbībā.